National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. ON4
L

VABA EESTLANE

Second class mail
registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL
JA NELJAPÄEVAL

Nr. 89 (3391) XXXVI aastakäik

Teisipäeval, 1. detsembril 1987 — Tuesday, December 1, 1987

Üksiknumbri hind 75 centi

Eesti Õpetajate Ühing Kanadas aasta-peakoosolekust osavõtjad Toronto Eesti Majas 15. novembril 1987. 1. rida vasakult: Silvi Verder, Valerie Kimberg-Kotkas, Hella Leivat, Helgi Nippak, Maret Kapp, Hilja Kuutma. 2. rida: Endla Kannel, Anita Nippak, Olga Kraav, Leida Marley, Ly Krabi, Salme Soovere. Viimane rida: Ao Tael, Lydia Aruvald, Kadri Laar, Inge Tork, Merike Martin, Eha Toomberg, Ene Lüdig, Juta Puhm, Edgar Marten, Karl Vaikla, Virve Gering, Vaike Rannu, Viivi Rannu-Johnston, Helle Paluoja, Hans Lupp. Foto: V. E.

Vabakaubandusel on enamus

Möödunud-neljapäevasel kokkutulekul Toronto Harbour Castle Westin hotellis kohtusid 10 Kanada provintsivalitsuse peaministrit föderaalvalitsuse peaministri Brian Mulroney'ga. Nende keskustelu-objektiks oli vabakaubanduse-kokkulepe USA-ga. Väljas marssis üle tuhande ametiühingute esindaja, skandeerides ja plakateid lehvitades. ,,Me alustame sõda!'' hüüdsid unionimehed, ,,maha Mulroney — ta on viinivorst!''

Ontario Tööföderatsiooni (Federation of Labor) president Gord Wilson kinnitas, et on moodustatamas liit, mis edukalt ,,uputab vabakaubanduse''. Teatavasti on kanada sotsialistid ja nende NDP partei täiehingeliselt kaubanduskokkuleppe vastu ning liberaalide partei on kahevahel, kuna konservatiivid on kaubanduskokkuleppe poolt.

Enne konverentsi algust andis peaminister Brian Mulroney CBC uudistekommentaatorile Barbara Frum'ile intervjuu, kus ta väga osavalt oma seisukohta kaitses, tuues näiteks Euroopa Ühisturumaade majanduslikku edu. Ta väitis, et Euroopas on ,,vabakaubandus'' palju kaugemale läinud kui USA-Kanada kokkulepe ja

(Järg lk. 10)

Kokkutulek Royal York Hotellis

Kaitseminister Perrin Beatty esines kõnega

Teisipäeva õhtul, 24. novembril toimus Royal Yorgi hotelli kontsertsaalis bankett Musta Lindi Päeva Komitee korraldusel, kuhu oli palutud peakõnelejaks Kanada kaitseminister Perrin Beatty. Bankett oli mõeldud Musta Lindi Päeva organisatsioonile toetuse muretsemiseks ja see oli korraldatud EKN'u abiga. Tseremoonia-meistrina toimis Komitee juhataja Markus Hess, EKN'u liige. Kohal oli ka EKN'u esimees Laas Leivat ja palju teisi liikmeid.

Minister Beatty jõudis kohale vähese hilinemisega — ta oli samal hommikul viibinud Halifaxis ja külastanud tuumajõul töötavaid allveelaevu. Ta oli nimelt tutvumas Prantsuse ja Inglise tuuma-paatidega, et otsustada millised on otstarbekohased Kanada merejõude tarvis.

Markus Hess tegi sissejuhatuse, selgitades Musta Lindi Päeva tähendust ja kinnitades selle tähtsust. Organisatsioon on ametlikult tegev 23 riigis, nendest 15 NATO liikmed. Kuid selle harud on ulatunud ka raudeesriide tagustesse maadesse, nagu sealsed 23. augustil toimunud demonstratsioonid näitasid. Demod toimusid korraga 38-as linnas, nii siin kui sealpool raudrimpa, kümnete tuhandete inimeste vabatahtlikul osavõtul ja toetusel. Liikumine on ootamatult suureks kasvanud ja kasvab veelgi. Ning selleks, rõhutas Hess, on meil kõigil tarvis selgitustööd teha ja toetusi korjata.

Järgmisena sai sõna Kanada sõjajõudude erukindral Bruce Legge, kes ka esitles peakõnelejat, minister Perrin Beatty't. Legge näis olevat hästi kodus sõja-ajaloos ja Euroopa-maade poliitikas. Ta rääkis Poola ajaloost ja sellest kui mitu korda see maa on tükeldatud; ta rääkis sealsetest kuningatest ja parlamentidest, kes sõjajõududega ühist keelt ei suutnud leida, ning tegi mõningaid võrdlusi praeguste Kanada valitsusvõimude ja kaitsejõududega.

Kui Beatty sõna sai, asus ta kohe asja juurde. Ta rääkis oma muljetest tuumajõul töötavate allveelaevade pardal ja kinnitas, et Kanada valitsusel on tõepoolest plaanis järgmise 27 aasta vältel kulutada kuni 8 miljardit dollarit, et meile muretseda 10 kuni 12 tuumajõul töötavat allveelaeva. Otsene ostuväärtus oleks umbes 5 miljardit ja lisakulud läheksid veel 3-le miljardile — praegust Kanada dollari väärtust arvestades.

PERRIN BEATTY

Ta kinnitas Kanada jätkuvat toetust NATO-kontseptsioonile, kuid ütles et võibolla tuleb mõningate väeliikide väärtust ja paigutamist ümber hinnata ja muuta. On parem, kui meie sõbrad ja liitlased teavad mida meilt oodata ja selle peale kindlad olla, kui palju lubada ja siis mitte olla võimeline oma lubadusi täitma, ütles minister Beatty tugeva aplausi saatel.

Ta lisas, et praegu kulutab Kanada umbes 2,2 protsenti oma üldisest sissetulekust (Gross Na-

(Järg lk. 4)

Toronto Eesti Baptisti Kogudus
883 Broadview Ave.
Neljapäeval, 3. dets. kell 8.30 õ. dr. TAIMI PROOSI
loeng ihu- ja hinge tervishoiust:
,,MEIE SÕNADE TÄHTSUS IGAPÄEVASES ELUS''
• • •
Pühapëval, 6. det. kell 6 õ.
VAIMULIK KIRJANDUSÕHTU
Dr. TAIMI PROOS esitab raamatut oma isast praost H. Kokamägi'st. Muusikalisi ettekandeid. KÕIK KUTSUTUD

Eesti Pensionäride Klubi Torontos
Jõulukoosviibimine kohvilauaga
toimub 14. dets. kell 2 p.l. Eesti Maja suures saalis
Jõulukõne — piiskop K. RAUDSEPP.
Estonia Orkester. Klubi naiskoor
Kõik teretulnud. JUHATUS

JÕULUKONTSERT
pühapäeval, 13. dets. 1987
kell 11 homm. Peetri kirikus ja
kell 4 p.l. Vana-Andrese kirikus.
ROMAN TOI ,,Te Deum Laudamus'' ja jõululaule.
Ühendkoor: Vana-Andrese segakoor Asta Ballstadti ja Cantate Domino Rosemarie Lindau juhatusel.
Solistid: Tamara Norheim Lehela, Estra Väli Toompuu, puhkpillide ansambel. Mõlemal teenistusel orelil Roman Toi.

UUENDAGE ,,VABA EESTLASE'' TELLIMINE 1988. AASTAKS!
Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht.
— Tellige ,,VABA EESTLAST''!

(Tellimiskupong lk. 11)

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane,
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tegevtoimetaja: Arvi Tinits. **Toimetaja:** Olaf Kopvillem.

Toimetuse kolleegium: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss.

TELEFONID: toimetus 733-4550, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) **733-4551** avatud esmaspäevast reedeni 9-3-ni.

Tellimishinnad Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $63.—, poolaastas $35.50 ja veerandaastas $19.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $117.—, $63.50, $33.—.

Tellimishinnad väljaspool Kanadat: aastas $85.—, poolaastas $46.— ja veerandaastas $25.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $121.—, $65.—, $34.—, mujal välismaal $147.—, $78.—, $42.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 75 ¢.

Kuulutuste hinnad: üks toll ühel veerul: $5.50, esiküljel $7.00.

Kuulutusi võetakse vastu nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip., homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080.

Intervjuu Sahharoviga

„The New York Times'i" Moskva korrespondent Bill Keller kirjutab ajalehe möödunud laupäevases väljaandes eelnenud päevadel toimunud intervjuust akadeemik Andrei Sahharov'iga kelle inimõiguste kaitse tegevust N. Liidus hinnati Nobeli rahupreemiaga aastal 1975. Andrei Sahharov viibis teatavasti sundpagenduses Gorki linnas jaanuarist 1980 kuni möödunud aasta detsembrini.

Sahharov ütles korrespondent Keller'ile, et tavalisel päeval ilmub tema Moskva korteri ukse ette kaks või kolm abipalujat, mõned neist sharlatanid nagu mees kes soovis hiljaaegu Sahharovi heakskiitu tema poolt leiutatud „perpetuum mobile" masinale. Kuid suur enamus abitaotlejaist on veendunud, et Sahharovil on, kas siis telegrammi või pressikonverentsi näol, peaaegu maagiline võim politseivõimude, emigratsiooni küsimuste üle otsustajate, tööandjate või kommunistliku partei ametmeeste omavoli vastu.

„Muidugi ei saa ma absoluutselt mitte midagi teha nende abistamiseks," sõnas Sahharov kurvalt ameerika ajakirjanikule. „See võib olla väga häiriv. Mõnikord lööb see mind rööpast välja terveks päevaks ja ma ei saa mingisugusegi tööga hakkama."

Keller kirjutab, et Sahharovil on nüüd muidugi teatud määral rohkem vabadusi võrreldes sundpaguluses olekuga Gorkis. Tal lubatakse jätkata oma uurimistööd teoreetilises füüsikas, kuid samal ajal keelduvad võimud laskmast teda välisreisidele. Tal on võimalik vastu võtta tähtsaid väliskülalisi ja vahetevahel ka välisajakirjanikke, kuid kuni möödunud nädalani oli nõukogude ametlik press teda peaaegu täielikult ignoreerinud. Selles suhtes toimus teatud muutus 5-ndal novembril, siis kui „Moskva Uudised" nädalaleht, mis ilmub niihästi veerandmiljonilises venekeelses tiraazhis kui ka inglise, hispaania, prantsuse ja araabia-keelsetes väljaannetes, avaldas esimese intervjuu Sahharov'iga mis on ilmunud nõukogude ajakirjanduses viimase kahekümne aasta jooksul.

Sahharov esitas selles usutluses üleskutse „täieliku ja kohutava tõe avalikustamiseks Stalini ja tema ajastu kohta" ning puudutas küsimusi nagu Kuubale paigaldatud rakettide kriis aastal 1962 ja nõukogude agentide spionaazh lääne aatomrelvade programmide vastu 1940-ndatel ja 50-ndatel aastatel.

Korrespondent Keller nendib, et 66-aastane Sahharov on dissidentide hulgas jätkuvasti äärmiselt lugupeetud kuju, kuid vanus ja põdur tervis on piiranud tema kaasalöömist inimõiguste liikumises. Aegajalt saadab ta telegramme või peab pressikonverentse

(Järg lk. 5)

„Uutmine" Afganistanis

N. Liidu kommunistliku partei peasekretäri Gorbatshovi uutmispoliitika pooldajatele nii kodupinnal kui ka välisriikides hakkab üha rohkem selguma, et glasnostist ja perestroikast on hea rääkida ning kaugeleulatuvaid plaane teha, kuid nende plaanide rakendamisega on uskumatult palju probleeme ja isegi ületamatuid raskusi. Tundub, et kõige suuremaks takistuseks täie innuga asja juurde asumiseks on teadmatus *— programmi pooldajatel pole* aimu kui kaugele nad kommunistliku partei mineviku pattude paljastamisega tohivad minna ning neil ei ole selged ka need piirid, kust nad uue poliitika rakendamisel partei huvides tulevikus üle ei tohi astuda.

Kuivõrd delikaatne ja võibolla isegi võimatu on avalikustamise ja ümberorganiseerimise poliitika rakendamine, selgus äsja kommunistliku partei Moskva sektsiooni ülema Boris Jeltsini traagilisest saatusest. Jeltsin võttis teatavasti Gorbatshovi kõnesid ja lubadusi tõsiselt ja maksis selle aususe ja teatud määral ka naiivsuse eest oma koha kaotamisega ja ebasoosingusse sattumisega.

Kuid ka Gorbatshov ise on hakanud ilmselt oma suurte plaanide teostamise võimalustes kahtlema, mis selgus eriti tema kõnest oktoobrirevolutsiooni aastapäeva puhul. Oma sõnavõtus, mis kajastas tema äsja ilmunud raamatus avaldatud mõtteid kritiseeris peasekretär küll Stalini julma ja ebainimlikku poliitikat, kolhooside ja sovhooside moodustamisel, kuid ta kriipsutas sealjuures alla, et see oli vajalik kuna tegemist oli ajalooliselt ühe kõige tähtsama sammuga kommunistliku süsteemi rakendamisel. Sellise keerutamise puhul löövad isegi kõige suuremad Gorbatshovi jüngrid läänes kahtlema peasekretäri tõelistes kavatsustes ning tema paljuräägitud glasnost kaotab sidemed reaalsusega, muutudes värviliseks seebimulliks, mille lõhkemine võib toimuda igal hetkel.

Kui Gorbatshov N. Liidu sisepoliitiliste probleemide käsitlemisel, vaatlemisel ja analüüsimisel oma avalikustamise poliitika varjukülgede varjamiseks võib kasutada marksistlikke dogmasid, siis selliseid võtteid on väga raske rakendada välispoliitilisel pinnal. Ei ole kahtlust, et üheks raskemaks katsekiviks Gorbatshovi glasnosti poliitikale läänemaailmas on Moskva okupatsioonijõudude julm sõda ja tsiviilelanikkonna terroriseerimine Afganistanis, *millele ei ole lõppu ette näha.* Kui Gorbatshov tahaks ausalt oma avalikustamise poliitika raamides tegutseda, siis oleks tal juba ammu aeg see okupatsioonipoliitika, mida varjatakse naeruväärse N. Liidu julgeoleku kindlustamise ettekäände taha, lõpetada ja afganistani rahvale võimalus anda ise oma elu korraldamiseks. Kuid seda ei toimu ja tekib paratamatult küsimus -kus on paljukiidetud ja ülespuhutud glasnost?

N. Liit on esitanud viimasel ajal terve rea ettepanekuid Afganistani sõja lõpetamiseks, kuid näib, et nõukogude välispoliitilised eksperdid, kes minevikus on olnud suured meistrid läänemaailmale puru silma puistamisel, ei oska enam midagi uut välja mõtelda ning pööravad ainult vana propagandaraamatu kulunud lehekülgi. Nendest ettepanekutest selgub, et Moskva on tüdinenud pikast, kulukast ja ohvriterikkast sõjast ja tahaks seda meeleldi lõpetada, kuid ainult Kremli poolt esitatud tingimustel.

Neid tingimusi püütakse alati ilustada suupäraste garneeringutega, kuid ettepanekute sisuks on alati N. Liidule Afganistanis ülemvõimu kindlustamine ning seal kommunistliku diktatuuri säilitamine. Meelitamismanöövrid algasid juba möödunud jaanuaris, mil Moskva tegi Afganistani kommunistliku partei juhile Najib Ahmadzai'le korralduse antikommunistlike partisanidega lepitust otsida. Parteijuht lubas partisanidele, et ta moodustab koos nendega koalitsioonivalitsuse, kuid antikommunistid ei läinud ülesseatud lõksu. Siis lasi Gorbatshov meelituste võlupuurist välja uue linnu ning tegi ettepaneku eksiilis oleva kuninga Zahir Shah' troonile tagasi toomiseks. Kui ka see ettepanek loodetud mõju ei avaldanud, siis andis Najib möödunud juunis lubaduse tõeliseks võimu jagamiseks.

See pani vastupanuliikumise juhid mõtlema, kuid peagi selgus, et ka see lubadus oli kommunistide tavaline pettemanööver. Varsti pärast selle ettepaneku esitamist tegi Afganistani kommunistliku partei peasekretär avalikult teatavaks Afganistani uue põhiseaduse teksti. Sellest selgus, et uus põhiseadus kindlustab kommunistliku partei ülemvõimu ning annab presidendile, kelleks kindlasti saab partei praegune peasekretär Najib, diktaatorlikud võimu-piirid. Vastupanuliikumisele lubatakse meelituseks peaministri asetäitja ja mõned väiksema tähtsusega ministrikohad.

ÜRO riigid võtsid hiljuti toimunud hääletamisel häälte vahekorraga 123:19 vastu seisukoha, et venelased peavad oma okupatsioonivägedega Afganistanist lahkuma. Moskva reaktsioon sellele otsusele oli kategooriliselt eitav ning välisministeeriumist teatati, et punaarmee lahkumine oleneb täielikult teiste rahvaste käitumisest: **kui kolmandad riigid lõpetavad oma abi andmise Afganistani antikommunistidele, siis on punaarmee valmis lahkuma ühe aasta jooksul. Nii-siis on venelaste tingimuseks, et neile tuleb anda vabad käed kõigi Afganistani rahvuslaste ja antikommunistide likvideerimiseks ning siis on ka uks avatud vene okupatsiooniarmee väljaviimiseks.**

Nii palju Gorbatshovi „uutmise" poliitikast Afganistanis. Jääb ainult selgusetuks, miks kõike vana kordamist nimetatakse uutmiseks — nähtavasti tahetakse sellega nii vene rahvast kui ka kogu maailma petta.

K. A.

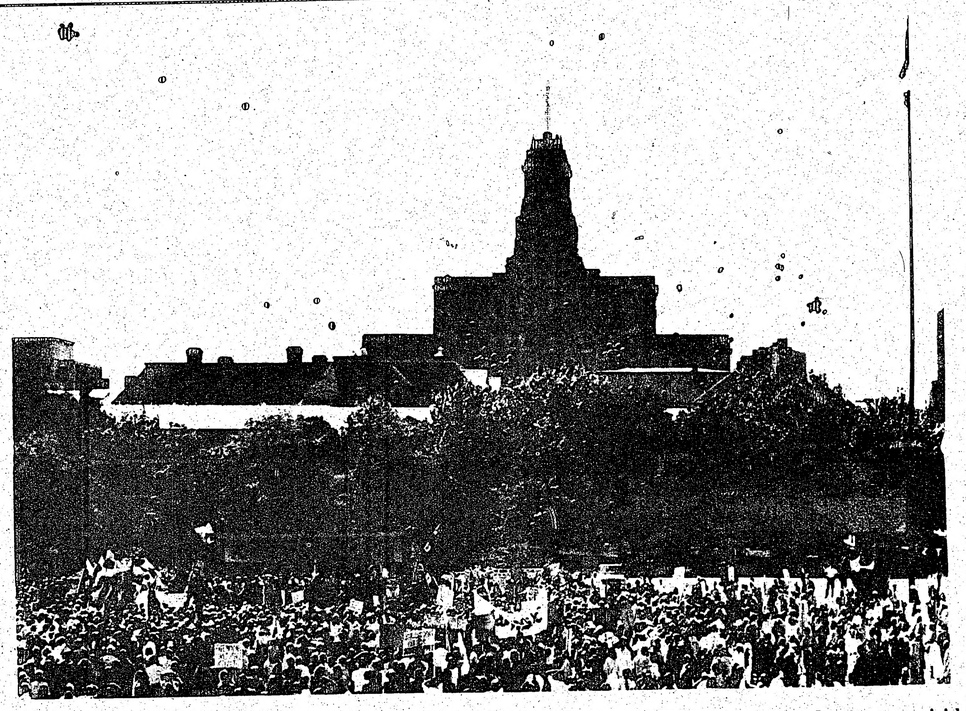

Mustad õhupallid tõusevad Toronto Raekojaplatsilt kus 5700 inimest demonstreerisid möödunud aastal.

Mustad õhupallid tõusevad 13. detsembril

Baltlased tähistavad Inimõigustepäeva

Juba neljandat aastat tähistavad baltlased Nathan Philips'i väljakul Inimõigustepäeva, lastes õhku muste õhupalle, millede külge on kinnitatud vabadusvõitlejate nimed, aadressid, lühike elulugu ja miks ja kui kaua ta kannab karistust. Palli leidjal palutakse saata talle kaart jõulutervitustega vangla või laagri aadressil.

See sündmus on korraldatud Läti Inimõiguste Komitee poolt; eestlaste osas aitavad kaasa Balti Naiste Nõukogu Kanadas ja Eesti Kesknõukogu Kanadas.

Igal rahvusel on täita 500 õhupalli, varustada need siltidega ja kimpudesse korraldada, et oleks neid kergem õhku lasta. Oleks soovitav et meie kaasmaalased tuleksid kohale kell 9 hommikul Läti Majasse, 491 College St., et seda tööd läbi viia.

Demonstratsioon leiab aset pühapäeval, 13. detsembril, kell 1 peale lõunat, Nathan Philips'i väljakul. On soovitav et meie rahvusest kaasmaalasi oleks rohkesti kohal. Nagu möödunud aastal, lubasid ka tänavu TV ja pressi esindajad välja tulla.

Tule eestlane! Näita, et meie ei ole unustanud oma vabadusvõitlejaid!

Kinkige sünnipäevaks

„VABA EESTLANE"

Kommentaar

Läänemaailmas räägitaks kirjutatakse vähe sellest, venelased said endile aatom vesinikupommi lääne tead reeturliku tegevuse tulemus Terve rida nimekaid aat teadlasi olid vene spiooni toitsid raudeesriidetaguseid boratooriumeid vajalike metega tuumalaengute kon eerimiseks ja produtsee seks. Kui läänes avald moodsa relvastuse kohta to andmeid lugeda, siis jäe alati mulje, et venelased nuputasid välja need surm relvad. Läänemaailma teac reeturlikust tegevusest nakse tavaliselt vaikides m ning ainult harukordadel massitebaevahendis näha kuulda demokraatlikule m male tohutut kahju tekit reeturite nimesid.

Nüüd tuleb huvitaval ko vene tuumarelvade saladu avalikkuse ette tuntud dissident, rahvusvahelise susega füüsik Andrei Sahh keda peetakse vene ves pommi loojaks. Sahharov kis Moskvas ajakirjanduse tud intervjuus avameelse Saksamaal sündinud juudi toluga füüsik Klaus Fuch põgenes Hitleri võimuts perioodil Inglismaale, Liidu spioon, kes Teise masõja ajal ja pärast sõda venelastele ülimalt tähtsat matsiooni tuumarelvade v tamiseks. Klaus Fuchs pal ja mõisteti oma reet tegevuse eest 14 aastaks

Dr. Klaus Fuchs oli i kommunist, kes võttis salaja kontakti N. Liid javäelise atasheega k saabus Inglismaale. Tem val oli teiseks suurt tekitanud reeturiks inglis lane dr. Alan Nunn Ma juba ülikoolis käies oli üh kommunistliku parteiga Alan Nunn May saadeti maailmasõja ajal Kanad Ühendriikidesse kus tem sandeks oli koordineerida da ja ameerika teadlast vust tuumaenergia uur Mõlemad mehed olid K ja Ühendriikides surmav mi valmistamise pro lahendava itaalia füüsiku Pontecorvo kolleegid. Po vo põgenes teatavasti aastal N. Liitu, kus vääristati Lenini ordenig

Nendele kolmele silmap le teadlasele, kes tundsi jalikult aatomilaengu s liitusid väiksemad tegela olid ametis venelastele a muretsemisega. Nendel New Yorgis Ühendriiki konsuli sildi all tegutsev agendi Anatoli Jakovlev organiseeritud ameerika munistid Harry Gold, Greenglass ning Ethel j Rosenberg. Gold oli Moskvas juba nime Ühendriikide tööstuskee laduste varastamisega, glass töötas salajase tuu gute projekti juures ni õde Ethel Rosenberg k mehega olid kasulik in siooni edasi toimetamis maale. Nii võiks üte 1940-nendate aastate l vene salaluure tunginu aatomite uurimise ja pommi valmistamise tähtsamatesse sekt Radiation Laboratory fornia's, Manhattan

ga

ler kirjutab ajalehe möödunud
tervjuust akadeemik Andrei
ti Nobeli rahupreemiaga aastal
ki linnas jaanuarist 1980 kuni

avaldas esimese intervjuu Sahharov'iga mis on ilmunud nõukogude ajakirjanduses viimase kahekümne aasta jooksul.

Sahharov esitas selles usutluses üleskutse „täieliku ja kohutava tõe avalikustamiseks Stalini ja tema ajastu kohta" ning puudutas küsimusi nagu Kuubale paigaldatud rakettide kriis aastal 1962 ja nõukogude agentide spionaazh lääne aatomrelvade programmide vastu 1940-ndatel ja 50-ndatel aastatel.

Korrespondent Keller nendib, et 66-aastane Sahharov on dissidentide hulgas jätkuvasti äärmiselt lugupeetud kuju, kuid vanus ja põdur tervis on piiranud tema kaasalöömist inimõiguste liikumises. Aegajalt saadab ta telegramme või peab pressikonverentse

(Järg lk. 5)

5700 inimest demonstreerisid

allid tõusevad
il

imõigustepäeva

tähistavad baltlased Nathan
stepäeva, lastes õhku muste
kinnitatud vabadusvõitlejate ni-
u ja miks ja kui kaua ta kannab
akse saata talle kaart jõuluter-
adressil.

Naiste Nõukogu Kanadas ja Eesti Kesknõukogu Kanadas.

Igal rahvusel on täita 500 õhupalli, varustada need siltidega ja kimpudesse korraldada, et oleks neid kergem õhku lasta. Oleks soovitav et meie kaasmaalased tuleksid kohale kell 9 hommikul Läti Majasse, 491 College St., et seda tööd läbi viia.

Demonstratsioon leiab aset pühapäeval, 13. detsembril, kell 1 peale lõunat, Nathan Philips'i väljakul. On soovitav et meie rahvusest kaasmaalasi oleks rohkesti kohal. Nagu möödunud aastal, lubasid ka tänavu TV ja pressi esindajad välja tulla.

Tule eestlane! Näita, et meie ei ole unustanud oma vabadusvõitlejaid!

Kinkige sünnipäevaks

„VABA EESTLANE"

Kommentaarid Sõda maailmalõpus

Läänemaailmas räägitakse ja kirjutatakse vähe sellest, et venelased said endile aatomi- ja vesinikupommi lääne teadlaste reeturliku tegevuse tulemusena. Terve rida nimekaid aatomiteadlasi olid vene spioonid ja toitsid raudeesriidetaguseid laboratooriumeid vajalike andmetega tuumalaengute konstrueerimiseks ja produtseerimiseks. Kui läänes avaldatud moodsa relvastuse kohta toodud andmeid lugeda, siis jäetakse alati mulje, et venelased ise nuputasid välja need surmavad relvad. Läänemaailma teadlaste reeturlikust tegevusest minnakse tavaliselt vaikides mööda ning ainult harukordadel võib massitebaevahendis näha või kuulda demokraatlikule maailmale tohutut kahju tekitanud reeturite nimesid.

Nüüd tuleb huvitaval kombel vene tuumarelvade saladustega avalikkuse ette tuntud vene dissident, rahvusvahelise kuulsusega füüsik Andrei Sahharov, keda peetakse vene vesinikupommi loojaks. Sahharov märkis Moskvas ajakirjandusele antud intervjuus avameelselt, et Saksamaal sündinud juudi päritoluga füüsik Klaus Fuchs, kes põgenes Hitleri võimutsemise perioodil Inglismaale, oli N. Liidu spioon, kes Teise maailmasõja ajal ja pärast sõda andis venelastele ülimalt tähtsat informatsiooni tuumarelvade valmistamiseks. Klaus Fuchs paljastati ja mõisteti oma reeturliku tegevuse eest 14 aastaks vangi.

Dr. Klaus Fuchs oli ideeline kommunist, kes võttis kohe salaja kontakti N. Liidu sõjaväelise atasheega kui ta saabus Inglismaale. Tema kõrval oli teiseks suurt kahju tekitanud reeturiks inglise teadlane dr. Alan Nunn May, kes juba ülikoolis käies oli ühinenud kommunistliku parteiga. Dr. Alan Nunn May saadeti Teise maailmasõja ajal Kanadasse ja Ühendriikidesse kus tema ülesandeks oli koordineerida kanada ja ameerika teadlaste tegevust tuumaenergia uurimisel. Mõlemad mehed olid Kanadas ja Ühendriikides surmava pommi valmistamise probleeme lahendava itaalia füüsiku Bruno Pontecorvo kolleegid. Pontecorvo põgenes teatavasti 1950. aastal N. Liitu, kus teda vääristati Lenini ordeniga.

Nendele kolmele silmapaistvale teadlasele, kes tundsid põhjalikult aatomilaengu saladusi, liitusid väiksemad tegelased, kes olid ametis venelastele andmete muretsemisega. Nendeks olid New Yorgis Ühendriikide asekonsuli sildi all tegutseva KGB agendi Anatoli Jakovlevi poolt organiseeritud ameerika kommunistid Harry Gold, David Greenglass ning Ethel ja Julius Rosenberg. Gold oli endale Moskvas juba nime teinud Ühendriikide tööstuskeemia saladuste varastamisega, Greenglass töötas salajase tuumalaengute projekti juures ning tema õde Ethel Rosenberg koos oma mehega olid kasulik informatsiooni edasi toimetamisel Venemaale. Nii võiks ütelda, et 1940-nendate aastate lõpul oli vene salaluure tunginud USA-s aatomite uurimise ja aatompommi valmistamise kõigisse tähtsamatesse sektoritesse Radiation Laboratory in California's, Manhattan District Project'i Oak Ridge's ja McGill'i ülikooli uurimisasutustes.

Neid reetmisi meenutades tundub jämeda võltsimisena, ajalooliste sündmuste varjamisena ja vene teaduse ülistamisena kui neist spiooniaazhi-afääridest läänes vaikselt mööda minnakse ja tuumarelvade ajaloost rääkides mainitakse, et venelased „leiutasid ja konstrueerisid oma tuumarelvad." Me teame, et ka praegu leidub läänemaailmas reetureid, kes müüvad venelastele sõjalisi saladusi, kuid ilmselt ei ole ükski neist saladustest nii tähtis ega oluline kui tuumarelvade saladuste reetmine, mis oli määrava tähtsusega maailma jõudude tasakaalu kujundamisel.

•

Demokraatliku süsteemi tavade kohaselt ei ole mõeldav, et mõni juhtiv parlamendiliige hakkaks otseselt ajama riigi välispoliitikat. Kuid Ameerika Ühendriikides, kus seadusandliku ja täidesaatva võimu tegutsemise piirijooned on võrdlemisi segased ja ähmased, on see mõeldav. Kahe põhilise võimuteguri omavaheline võistlus on tekitanud Ühendriikides palju pahandusi ning selle ebaterve ja riigi juhtimist segava poliitika tulemused on ulatunud teataval määral ka palju kära tekitanud Iraani relvamüügi ja nn. contrate afääri.

Seekond on valitsusele jalga ette paneva vahejuhtumi peategelaseks Esindajatekoja spiiker, demokraat Jim Wright, kes kohtas äsja Ühendriikides propagandareisil viibinud Nikaraagua marksistliku valitsuse president Daniel Ortegaga ja hakkas temaga Valget Maja ja Ühendriikide valitsust ignoreerides Kesk-Ameerika tüliküsimusi lahendama ja rahuplaane sepitsema. Läbirääkimiste raamides esitas Wright Ortegale isegi neljaliikmelise ameeriklastest koosneva komisjoni koosseisu, kelle ülesandeks oleks vaherahu läbirääkimistele kaasa aidata.

Wrighti omapärane tegevus ei kutsunud pahameele-tormi esile mitte ainult Valges Majas ja Ühendriikide välisministeeriumis, vaid ka Esindajatekojas, kus vabariiklaste partei esindaja Robert Michel Jim Wright'i ägedalt kritiseeris, mainides, et Wrightil pole mingit õigust Ühendriikide valitsuse poliitikasse sekkuda ja oma tegevusega Nikaraaguat abistada.

Kuid nii see on. Omaaegsed USA põhiseaduse tegijad läksid riigivõimu põhiliste funktsioonide tasakaalustamisel ilmselt liiale ning sidusid sellega valitsuse käed kindla ja sirgjoonelise poliitika viljelemiseks.

AMI

Kagu-Angoola on Aafrika üks mahajäetumaid ja raskesti ligipääsvamaid alasid — suur, lame tühjus liivase maapinna, paksu võsa ja okkaliste puudega. Kui portugaallased siin peremehed olid, hüüdsid nad seda „maaks maailmalõpus". Siin alustas möödunud juulis Nõukogude kindral Konstantin Shaganovitsh oma „lõpuofensiivi" anti-kommunistliku UNITA-liikumise, Jonas Savimbi kommunismivastase gerilja-armee vastu.

Kindral Shaganovitsh tegi endale nime Afganistanis ja teda peetakse N. Liidu parimaks gerilja-sõja eksperdiks. Tema ueeks missiooniks oli juhtida Angoola marksistliku rezhiimi sõjajõude massiivsele rünnakule, mis purustaks UNITA vastupanuliikumise sõjajõud, vallutaks mässuliste pealinna Jamba ja lööks põgenema nende juhi, dr. Jonas Savimbi.

Kommunistide armees oli 18.500 angoola (musta) sõdurit, üks Kuuba brigaad (umb. 5000 meest) ja hulk kahurväelasi, tehnikuid ja „nõuandjaid" Ida-Saksamaalt, Põhja-Koreast ja Tshehhoslovakkiast. Ning 150 T-54/T-55 tüüpi lahingutanki. Neile abiväeks olid Aafrika Rahvuskongressi (ANC) lahinguüksused, Portugali kommunistidest moodustatud löökrühmad ja partisanid Namibia (Edela-Aafrika) maa-alalt, mis on praegu LAV sõjajõudude poolt okupeeritud. Need irregulaarsed sõjamehed nimetavad end SWAPO'deks ning neid toetavad Kuuba ja N. Liidu piloodid Mig-23, Mig-21 ja Su-22 lahingulennukeis ning Hind MI24 tüüpi soomustatud ründekoptereis.

Selles tugevas ründeüksuses oli rohkem mehi, kahureid, soomusväge ja lennukeid kui kogu Kanada sõjajõududes. Pärast 12 aastat kestnud viljatut võitlust, selleks kulutatud 5,4 miljardilist summat ja tuhandeid inimelusid oli Moskva otsustanud kõik ühele kaardile panna ja Savimbi geriljaarmee ühe hoobiga hävitada. Ning LAV väed Namibiast välja kihutada.

Kuuba parimad kindralid ja nende 39.000-meheline ekspeditsiooni-armee ei olnud seni võimelised seda tegema, nii et N. Liit oli desperaatsuses sunnitud oma eliitüksused kuulsa kindral Shaganovitshi all kohale saatma.

Rünnak algas Cuito Cuanavale nimelisest linnakesest ja tungis edasi Mavinga-nimelise asula suunas. Mavinga asub Lomba jõel, mis kaitseb Jamba't, Savimbi võitlusüksuste pealinna. Siin toimus septembrikuus suur lahing, mida geriljad Kolmandaks Lomba-jõe Lahinguks nimetavad. UNITA geriljasõdurid tulid võsast välja ja tegid äkkrünnaku pealetungivatele pikkadele Angoola valitsusvägede kolonnidele.

Eric Margolis kinnitab, et ta käis ise seal ja nägi mahajäetud lahinguvälja. Purustatud ja mahajäetud Kuuba ja N. Liidu soomusmasinad igalpool, jalaväevarustust laiali pillatud, sadu süngenäolisi vange tagalasse marssimas ja sadu haavatuid põõsaste vahel asuvates esmaabi-punktides. Surnutena olevat valitsusväed ja nende kommunistlikud liitlased kaotanud rohkem kui 1000 meest.

N. Liidu õhujõudude ülekaal sundis alguses UNITA üksused tagasi tõmbuma ning nad taganesid piikamööda lõuna poole. Neil olid vähesed USA päritolu Stinger ja Tow õhutõrjeraketid, kuid isegi need ei suutnud

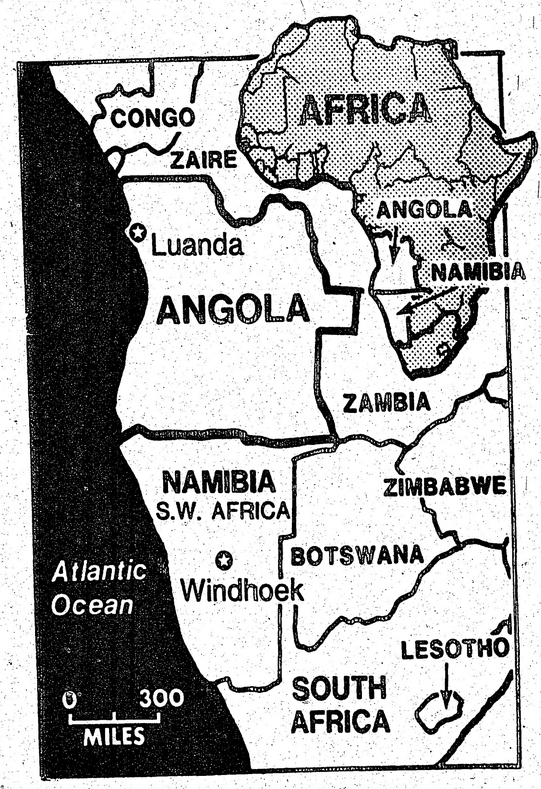

paljusid Hind MI24 soomuskoptereid tagasi tõrjuda. Seetõttu sekkus 20. septemnbril Savimbi senine vaikne liitlane, LAV armee käimasolevaisse võitlustesse.

Lõuna-Aafrika õhujõudude prantsuse-päritolu Mirage võitluslennukid kihutasid minema Mig'id ja Hind'id ning Impala rünnaklennukid pommitasid järelveobaase ja peabaasi Cuito Cuanavales. Iisraeli tehnoloogilised seadmed aitasid Lõuna-Aafrika piloote nõukogudelaste tõrjerakettidest ja radarist üle saada. Neli pataljoni LAV võsajäägreid tuli Namibiast üle piiri ja ründas Angoola valitsusvägede paremat tiiba. Üks neist oli „Pühvli-pataljon", mille mustanahalised vabatahtlikud sõdurid on kurikuulsad tõhusate võsavõitlejatena. Kaugel läänes ründasid Namibia territooriumilt tulnud LAV mustad, valged ja värvilised üksused — suurem osa neist vabatahtlikud — marksistlikke SWAPO üksusi. Suureks abiks olid LAV pikamaa-kahurid tüübist G-5 ja G-6 (155 mm kaliibris). Need Kanadas välja arendatud torud on väga kiired ja täpsed — neid peetakse maailma parimateks — ning need aitasid hävitada kommunistide baase ja positsioone. Samal ajal ründasid LAV komandod ja langevarjurid koos UNITA eliitüksustega valitsusvägede tagalat, tekitades paanikat ja katkestades järelvedu. Salajasest USA baasist (väidab Margolis) Zaire (endise Belgia Kongo) lõunaosas toodi kohale rohkem Stinger ja Tow tüüpi õhutõrjerakette. Võitlused kestsid edasi.

Möödunud nädalal teatasid LAV sõjajõud esimest korda, et nad võtavad osa tõrjelahinguist Angoolas. Angoola sõjajõud kinnitavad, et nad on löönud maha 230 LAV sõdurit, kuid seda peetakse ebatõenäoseks. UNITA-poolsete andmete järgi on tapetud 2000 angoola, 27 nõukogude ja 21 Kuuba sõdurit.

Mis saab edasi? Kindral Shaganovitsh peeti kinni Lomba jõel. Tema vägede moraal on madal ja järelvedu veelgi madalam. Ta järelveoteed on kogu aeg UNITA võsaküttide rünnaku objektideks. Cuito Cuanavale kannatab LAV õhurünnakute all. Ning vihmaperiood on saabumas.

Kui „vihmad" algavad, on läbipääs liivalagendikel ja võsas peaaegu võimatu. Isegi neljarattaveoga maastikumasinad jäävad kinni. Et mitte tükikaupa võsa vahele kinni jääda, peab kommunistlik armee end Cuata Cuanavale baasi tagasi tõmbama. On näha, et N. Liidu poolt alustatud suurrünnak on juba praegu nurjunud.

Moskva lootis, et ülemaailmne boikott LAV vastu sunnib lõuna-aafriklased võitlusest eemale jääma ning võibolla isegi Namibiast lahkuma. Seda aga ei juhtunud. Kummalisel kombel on kogu maailm seni ignoreerinud suurimaid sõjalisi operatsioone, mis seni Lõuna-Aafrika ruumis on toimunud — ning ometi saavad Läänеriigid siit palju oma majandusele hädatarvilikke mineraale.

Apartheidi-vastu võitlemise maski all on N. Liit püüdnud oma käsilaste kaudu murda läbi barjäärist, mis kaitseb Lõuna-Aafrikat. Välja arvatud vähene salajane USA abi on LAV (ja ta liitlane Jonas Savimbi) üsna üksi. Ka Kanada toetab marksiste, saates dollareid mis võimaldab Luanda rezhiimil osta nõukogude relvi ja maksta 39.000 kuuba palgasõduri eest,

Me peaksime olema tänulikud, et Jonas Savimbi ja ta geriljasõdurid hoiavad tagasi seda Nõukogude võõrleegioni, ütles Margolis. Nad võitlevad edasi, kinnitas Savimbi, kuni välismaalased on sunnitud lahkuma ja Luanda on nõus koalitsioonivalitsusega. Eric Margolis peab Savimbit üheks Aafrika kõige intelligentsemaks ja teovõimelisemaks juhiks, kes Läänemaade abiga oleks tõepoolest võimeline nõukogudelased Lõuna-Aafrikast välja ajama ja Angoola endise jõuka koloniaalriigi jälle õitsele viima. Kuid selleks on talle vaja Läänemaade relva- ja majandusabi, mitte vaikset ignoreerimist ja pealetungiva kommunistliku kolossiga kokku mängimist.

UUDNE JÕULUKINK

TIINA filmi video-kassett (VHS) ingliskeelse all-dialoogiga. Valmistatud New Yorgi suurstuudios.

Kiireks kättesaamiseks saata tellimine koos tshekiga:
Edmund Martin, 61 East End Ave., Lakewood, N.J. U.S.A. 08701

Hind koos postikuludega $55.00 Kan.

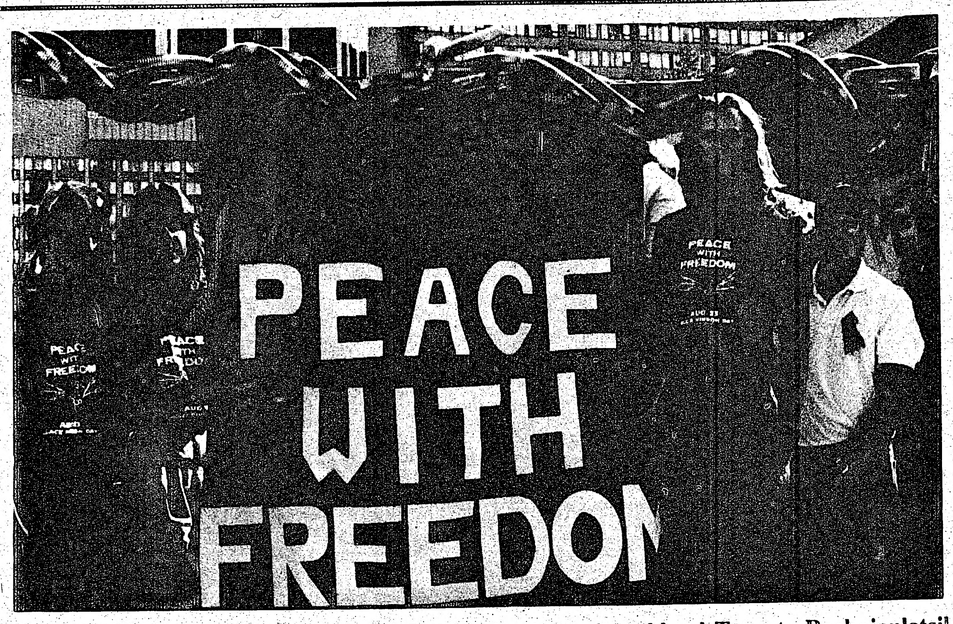

Sümboolne okastraat plakatiga ,,Rahu Vabadusega'' meeleavaldusel Toronto Raekojaplatsil, 23. aug. 1987.

USA press kirjutab Riia kohta

Ühendriikide pealinna päevalehe ,,The Washington Post'i'' üks Moskva korrespondentidest (Gary Lee) kirjutab 18. novembril Läti pealinnast Riiast, et mitusada relvastatud miilitsameest takistasid sel päeval lätlaste juurdepääsu vabadussambale protesteerimaks nõukogude rezhiimi vastu Läti Vabariigi iseseisvuse 69. aastapäeval.

Miilitsamehed olid moodustanud aheliku umbes viiesaja meetri kaugusel Vabadussambast, mis püstitati Läti iseseisvuse ajal. Aheliku taha kogunes siiski rahvahulk mälestamaks vihmasajus oma vaikse kohalolekuga Läti Vabariigi aastapäeva. Õhtu saabudes üritasid mitmed läti noorte grupid miilitsameeste ahelikust läbi trügida, mis põhjustas rüselemist ja mõnede isikute vahistamist. Endine läti poliitvang Ints Calitis ütles kolmapäeva õhtul telefonis ,,The Washington Post'i'' korrespondendile, et asetleidnud konfrontatsioon ei olnud siiski eriti suur.

Lee oli üks vähestest, kui mitte ainuke, Moskvas asuv läänemaine korrespondent kellel õnnestus 18. novembril Riiga jõuda. Mitmele tema kolleegidest keelduti võimude poolt selleks luba andmast. Lee kommenteerib, et mundris ja erariietuses miilitsameeste, ning julgeolekutöötajate ja rahvamalevate suurearvuline kohalolek koos ägeda ametliku propaganda kampaaniaga kavasolnud meeleavalduste vastu andis märku võimude teravast hoiakumuutusest avalike demonstratsioonide küsimuses.

Ameerika ajakirjaniku arvates on see muutus veel üheks signaaliks konservatiivide vastukampaaniast NLKP peasekretär Mihhail Gorbatshov'i avalikustamise poliitika aadressil. Korrespondent Lee nendib, et Riias toimusid käesoleva aasta juunis ja augustis suuremad protestimeeleavaldused ilma sellise raskekäelise vahelesegamiseta võimude poolt.

Lee hinnangu kohaselt oli kolmapäeval Riia tänavatel 700 kuni 1.000 miilitsameest, keda toetas umbes 3.000 rahvamalevlast. Ta nimetab ka ,,Helsingi 86'' rühmituse ühe eestvedaja Janis Barkans'i koduaresti alla asetamist enne 18. novembrit.

Eelpool nimetatud endine poliitvang Ints Calitis ütles ameerika ajakirjanikule: ,,Seda tähtpäeva tuleks pühitseda, kuid võimud ei tea kuidas seda asjaolu aktsepteerida. Nad ei ole valmis mingiks dialoogiks ja selle tõttu võtavad nad kasutusele vanad meetodid.''

Kõnesolevate Riia sündmuste puhul võttis sõna Ühendriikide Senati 18. novembri istungil vähemusfraktsiooni (vabariiklaste) liider senaator Robert Dole, öeldes järgmist: ,,Lubage mul ütelda nõukogude võimudele, et ka meie oleme vihased ja nördinud. Vihased ja nördinud sellepärast, et pärast poolt sajandit ei ole lätlased ikkagi veel vabad, et pärast poolt sajandit ja umbes pool tonni kaaluvat propagandahulka ,,glasnost'ist'' peame me ikka veel ära ootama muretundes ja ärevuses seda, kas nõukogude võimud lubavad läti rahval korraldada demonstratsioone oma vabaduspüüdluste toetuseks. Paljude Kongressi liikmete ja vabade inimeste silmad üle terve maailma on täna pööratud Riia suunas. Täna saame me näha üht tähtsat lisatõendit selle kohta, kas ,,glasnost'' kujutab endas midagi tõelist või on lihtsalt publitsiteedi lööklauseks.''

Artiklid kolmapäevaste sündmuste kohta Riias ilmusid peale ,,The Washinton Post'i'' veel teistes mõjukates ameerika ajalehtedes, nagu ,,The New York Times'', ,,The Chicago Tribune'', ,,The Baltimore Sun'' ja Knight-Ridder'i nimelises Ühendriikide ajalehtede võrgus. Nende korrespondid oli aga oma sõnumid läkitanud Moskvast ja mitte Riiast. Knight-Ridder'i võrgu kirjasaatja Steve Goldstein nimetab oma artiklis, et mitme Moskvas asuva väliskorrespondendi rongi- või lennureservatsioonid sõiduks Riiga tühistati viimasel minutil.

TASS'i sõnumi kohaselt oli Riia täitevkomitee esimees Alfreds Rubiks teatanud, et Riias korraldatakse kolmapäeval miiting millest võtab osa rohkem kui 10.000 inimest ja mis protesteerib eelpool nimetatud Ühendriikide Kongressi resolutsiooni vastu. Rubiks'i jutu järgi tähendab selle miitingu korraldamine Riias asuval väljakul, mis on nimetatud läti punaste küttide auks seda, et Riia kesklinnas toimub osaline liiklusseisak. Rubiks deklareeris, et Ühendriikide Kongressi resolutsioon kujutab endast jämedat sissesegamist Nõukogude Läti siseasjadesse.

Teabeagentuur Associated Press teatas kolmapäeval Stokholmist, et sinna jõudnud informatsiooni kohaselt oli teisipäeval Moskvas vahistatud inimõiguste aktivist Valeria Novodvorskaja keda kuulati kolm tundi üle, nähtavasti kuulduste tõttu, et Moskva dissidentlikud ringkonnad olid kavatsemas mingit solidaarsuse avaldust võimalike läti demonstrantide toetuseks. Kõnesolev Stokholmi jõudnud informatsioon pärines Sergei Grigoryants'ilt kes toimetab Moskvas ebaametlikku ajakirja pealkirjaga ,,Glasnost''.

Associated Press teatas hiljem kolmapäeval Moskvast, et Riias asuva läti aktivisti Mihhail Bombin'i seletuse kohaselt (telefoni teel) oli ametivõimude poolt väljakuulutatud demonstratsioonile ilmunud ainult tuhat viissada kuni kaks tuhat inimest kümne tuhande asemel.

Bombin ütles veel, et käesoleval aastal vabastatud lätlasest poliitvang Janis Barkans, kes on ,,Helsingi 86'' nimelise rühmituse üks järelejäänud eestvedajatest, on viibinud Riias koduaresti all möödunud laupäevast saadik. Ka teisi selle rühmituse liikmeid on peetud viimastel päevadel koduarestis.

New Yorgis ilmuva läti ajalehe ,,Laiks'' peatoimetaja Ilgvars Spilners'ini telefoniteel jõudnud informatsiooni kohaselt oli Läti sadamalinna Liepaja ühele surnuaiale ilmunud kolmapäeval suurem rahvahulk. Surnuaial asub mälestusmonument Läti Vabadussõjas langenutele. Spilners'ile oli öeldud, et Lätis on vahistatud kaks luteriusu pastorit, Maris Ludviks ja Juris Rubenis kes on ka varem tegelenud protestiaktsioonide korraldamisega. A.J.

Läti Vabariigi 69. aastapäev

Torontos tähistati Läti Vabariigi 69-ndat aastapäeva 15. novembril piduliku aktusega Toronto ülikooli aulas umbes 700 osavõtjaga.

Aktuse kõnelejaks oli dr. Guntis Silinš, praegune Balti Liidu esimees Kanadas ja kontsert-osas esines St. John'i kammer-koor B. Alka juhatusel.

Väliskülalistest esinesid tervitus-sõnavõttudega E. V. aupeakonsul Ilmar Heinsoo, föderaalparlamendi liikmed Patrick Boyer ja John Oostrom ning Ontario parlamendi liige dr. L. Leone.

18. novembril toimus vastuvõtt Läti aukonsul dr. E. Upenieksi kodus, kus Läti ja väliskülaliste hulgas viibisid Rootsi, Saksa ja Venezuela konsulaaresindajad koos E. V. aupeakonsuli ja tema abikaasaga.

Kokkutulek Royal York Hotellis

(Algus lk. 1)

tional Product ehk GNP) kaitsejõududele — see on ainult veidi rohkem kui Island (kel sõjaväge ei ole) ja Luxemburg, kus on ainult kaitseliit ja politseijõud. Ta ei kavatse Kanada kaitseeelarvet kesteab kui suureks ajada, kuid plaan olevat seda vähemalt 2,7 protsendi peale GNP-st viia. See peaks katma uute lennukite ja ka allveelaevade kulud, väitis ta, sest kui 8 miljardit jagada 27 aasta peale, siis maksvat see ainult 300 miljonit dollarit aastas, (Ta muidugi ei maininud, et selle aja peale on praegu-ostetud laevad juba kindlasti vananenud ja tulevad asendada).

Ta rääkis ka, et Kanada merejõududel puuduvad miinitralerid. Seega kui mingi võõras võim — kasvõi Kuuba — soovib näiteks Lawrence jõe suu miine täis külvata, peaks Kanada võõrsile minema, et miinide üles korjamiseks abi paluda. (Ilmselt mäletas ta ka äsjast USA merejõudude fiaskot Pärsia lahes, kus ilmnes et isegi võimsal ameeriklaste laevastikul miinitraalerid puudusid).

Beatty tahtis muretseda miinitraalereid, patrullipaate ja väiksemat tüüpi saatelaevu — fregatte ja destroiereid. Kuid küsimusele, kas plaanib ta ka lennukikandjat, vastas ta naeratades, et oli hiljuti teinud tuuri USA lennukukandja ,,Theodore Roosevelti'' pardal. Ta ütles, et see võtab peale 360 võitluslennukit, rohkem kui Kanadal üldse on, ja laev ise maksab rohkem kui kogu Kanada sõjajõudude mitme-aasta eelarve. Ei, ütles ta, lennukikandjat me ei vaja — kuid me tahaks Kanada teha üheks suureks lennukikandjaks, kus meie võitlus- ja patrullilennukid oleksid võimelised ka meie põhjapiire kaitsma.

Ta mainis veel DEW (Distant Early Warning)-süsteemi vananemist, mis olevat funktsioneerimas juba ajast ja arust läinud katoodtuubide ja lampide süsteemi abil, moodsa transistor-süsteemi asemel. Seetõttu olevat auke meie hoiatussüsteemis ja NORAD'i kaitsevõimes. Nõukogude lennukid, mis on võimelised pikamaalendrakette kandma, käivad järjest Kanada õhuruumi servi proovimas — ning 60.laiuskraadi pealt ulatuks nende tiibraketid juba kõikide suuremate Põhja-Ameerika keskusteni.

Peab ütlema, et minister Perrin on küllaltki voolava jutuga ning tal paistavad faktid ja arvud peas olevat, kuigi teda just suureks kõnemeheks ,,á la Winston Churchill'' ei saa nimetada. Ta kõne on ühetooniline ja kõlab nagu pähe õpitud koolitund ning tal puuduvad ,,lööklaused'' ja ,,paroolid''. Siiski, tal oli midagi öelda ja ta ütles selle ära — üks vähestest viimaseaja Kanada valitsuse kaitseministritest, kel ka mingisugune programm paistab olevat.

Ta kinnitas, et Kanadal peab olema ,,kolme-ookeani'' merevägi — nii idas, läänes kui põhjas.. Ta ütles ka, et Kanada on ainuke maa mida ta teab, kus reservvägi on neli korda väiksem kui tegevväg. See on ,,tuumasõja''-mõtlemise tulemus, kus oodati et sõda, kui ta üldse toimub, siis juba lühikese ajaga möödub ning reservide välja õpetamiseks nagunii aega ei jäta. Kuid nagu nüüd praegused läbirääkimised on näidanud, tahetakse tuumarelvad keelu alla panna ja konventsionaalsete sõjajõudude juurde tagasi minna. Selleks puhuks on Kanadal jälle reservvõe vaja ja Beatty lubas meie reservid vähemalt neljakordistada. Ta tõi ette NDP ja teiste ,,rahutuvide'' argumente, kes tahaks näha Kanadat erapooletuna, umbes nagu Rootsit või Shveitsi. Kuid nad unustavad, et Rootsil ja Shveitsil on mõlemil tugevad sõjajõud ja eriti suured (protsentuaalselt, võrreldes tegevarmeega) tagavarajõud, kes igal aastal väljaõppel käivad ning (Shveitsis) isegi oma relvad koju viivad. Oma GNP-ga võrreldes kulutavad need maad mitmekordselt rohkem raha kaitsejõudude tarvis kui Kanada. Pealegi on Kanada alati traditsiooniliselt Läänemaade külge kuulunud ja kahes maailmasõjas rohkem kui 200.000 sõduri elud ohverdanud — kas siis need tunnistatakse nüüd tõesti asjatuiks ja tõmbutakse, nagu kilpkonn, oma ,,kilbi'' varju tagasi — eriti kui see kilp (vähemalt praegu) peaaegu üldsegi ei eksisteeri? (Jälle tugev aplaus).

Peale pooletunnist kõnet anti kuulajaile võimalus küsimusi esitada (kirjalikult) mis siis Markus Hessi poolt ette loeti. Peale ülalnimetatud asjade käsitamise tuli küsimus veel ,,Tähesõjast'' (SDI) — kas kavatseb Kanada *selles* osaleda?

Nüüd muutus Beatty vähe põiklevaks. Ilmselt tahtis ta öelda, jah, soovime küll! Kuid Kanada valitsus on ju ametlikult seisukoha võtnud, et nemad Reagani SDI programmi otseselt ei toeta — aga erafirmad võivad sellest osa võtta. Seda siis ütles ka Beatty, rõhutades et N. Liit on praegu ainuke riik maailmas, kel pikamaaraketitõrje süsteemid juba olemas (Moskva on kaitserakettide vöönd ist piiratud) ning kes laserirelvade alal juba aastaid uurimistööd on teinud. Ka on neil tugev tsiviil-õhukaitse (Civil Defence), mis meie maal (ja USA-s) peaaegu täiesti puudub.

Siis küsiti talt: Kas oleks II maailmasõda ära jäänud, kui Euroopa maad enne 1939. aastat oleks NATO-sarnases liitluses olnud?

Seda minister Beatty ei julgenud väita. Kuid arvata on, et asjad oleks kuidagi teisiti läinud. Võibolla oleks N. Liit, liitluses Saksamaaga Euroopale kallale tunginud, võibolla mitte. Võibolla poleks Saksamaal natsism üldse võimule tulnud? Kes teab?

Markus Hess tänas Perrin Beatty't ta otsekohese sõnavõtu eest ja andis talle üle Musta Lindi Komitee auaadressi, mille Beatty tänades vastu võttis. Ning seega oli õhtu ametlik osa enam-vähem möödas.

Ah, et mis banketil süüa pakuti? Kalatoitu ja õunakooki. Veini pidi iga banketikülaline ise juurde ostma.

Muuseas filmiti banketti ka CTV telekaamera poolt ning seda oli teisipäeva-õhtuses telesaates näha. Ka tõi suurajaleht ,,The Toronto Sun'' ära lühikokkuvõtte Beatty kõnest Musta Lindi Päeva kokkutulekul.

majanduslikke

Täiendavalt tulumaksust

Allakirjutanu on selle a tulumaksureformi eelnõu aasta tulumaksu kohustuse lõpu lähenemine põhjustal duva kokkuvõtliku pilgu h

Kas on põhjust sissetuleku e lükkamiseks 1988. aastaks?

Tulumaksureformi eelnõu r teatavasti ette madalaid maksu mise määrasid järgmiseks aast võrreldes seni kehtinut Järgmisel aastal kuulub maksu tav sissetulek kuni $27.500 r sustamisele 17 protsendi ulatu Järgnev $27.501 kuni $55 maksustatakse 26 protsendil ja viimase arvu ületamisel maksustamise määraks 29 p senti. Käesoleval ajal on kõ maks määraks maksustata sissetulekult alates $62.657 34%. Mainitud määradele l duvad muidugi veel provints sed tulumaksud.

Peamiseks allikaks, kus s suvaliselt kaaluda ja otsu valiku tegemisel ühe või aasta kasuks, on liitprotsent Canada Savings Bonds (C pound interest bonds). Siin p pidama silmas, et seeria C kuulub käesoleval aastal k aasta kuhjunud intresside c reerimisele, ega pole se edasi lükatav järgmisse aas Sama olukord kehtib C seeria kohta, mis tähtp käesoleva aasta *1. nove* Viimase seeria puhul eksite k aasta deklareerimise koh kitsendusele, kui teie kass nende bondide sissetuleku järgmisel kalendriaastal.

Ülejäänud liitprotsent bondide seeriate juures saat talitada suvaliselt, pidades s

Läänemeri surmaohus

Uued uurimused, teo Lundi mariinökoloogilise l tooriumi poolt näitava Läänemeri võib ,,su kiiremini, kui varem oletat

Kui varem esines hapnik surnud põhjasid peamiselt sügavustel 70 kuni 100 allpool merepinda, on nüüd tabanud põhjasid kuni 60 sügavuses.

— See on hoiatuseks ütleb üks uurijatest, Torst Wachenfelt. Avastus tehti Hanöbuktenis. Nüüd on a oht, et surm võib tabada ka madalamaid merepõh Läänemeres on fosforis tõusnud kuni kaheksa kor siis, kui alustakse juba radikaalsete abinõude damist, võib kesta kuni 5 enne, kui on võimalik para märgata.

Raskemetallide esinevus ju suurem Läänemeres ku lääneranniku vetes. Sam Läänemeres juba praegu raskemetalle nagu kaadm mürgiseid vaskioone.

Ja varsti lähevad Eesti fosforiidikaevandused suurendavad Läänemere f kaadmiumisisaldust veel kem.

k Hotellis

on neli korda väiksem kui tegev-
vägi. See on „tuumasõja"-mõt-
emise tulemus, kus oodati et
sõda, kui ta üldse toimub, siis
uba lühikese ajaga möödub ning
reservide välja õpetamiseks
agunii aega ei jäta. Kuid nagu
nüüd praegused läbirääkimised on
näidanud, tahetakse tuumarelvad
keelu alla panna ja konventsio-
naalsete sõjajõudude juurde tagasi
minna. Selleks puhuks on Kanadal
älle reservvõe vaja ja Beatty
ubas meie reservid vähemalt nel-
akordistada. Ta tõi ette NDP ja
eiste „rahutuvide" argumente,
kes tahaks näha Kanadat erapoo-
etuna, umbes nagu Rootsit või
Shveitsi. Kuid nad unustavad, et
Rootsil ja Shveitsil on mõlemil
ugevad sõjajõud ja eriti suured
protsentuaalselt, võrreldes tegev-
rmeega) tagavarajõud, kes igal
astal väljaõppel käivad ning
Shveitsis) isegi oma relvad koju
viivad. Oma GNP-ga võrreldes
kulutavad need maad mitmekord-
selt rohkem raha kaitsejõudude
arvis kui Kanada. Pealegi on
Kanada alati traditsiooniliselt
Läänemaade külge kuulunud ja
kahes maailmasõjas rohkem kui
00.000 sõduri elud ohverdanud
– kas siis need tunnistatakse nüüd
õesti asjatuiks ja tõmbutakse,
agu kilpkonn, oma „kilbi" varju
agasi — eriti kui see kilp (vähe-
alt praegu) peaaegu üldsegi ei
ksisteeri? (Jälle tugev aplaus).

Peale pooletunnist kõnet anti
uulajaile võimalus küsimusi esi-
tada (kirjalikult) mis siis Markus
Hessi poolt ette loeti. Peale ülalni-
metatud asjade käsitamise tuli
küsimus veel „Tähesõjast" (SDI)
– kas kavatseb Kanada *selles osaleda?*

Nüüd muutus Beatty vähe põik-
levaks. Ilmselt tahtis ta öelda, jah,
soovime küll! Kuid Kanada valit-
sus on ju ametlikult seisukoha võt-
nud, et nemad Reagani SDI pro-
grammi otseselt ei toeta — aga
erafirmad võivad sellest osa võtta.
Seda siis ütles ka Beatty, rõhuta-
des et N. Liit on praegu ainuke
riik maailmas, kel pikamaaraketi-
tõrje süsteemid juba olemas
(Moskva on kaitserakettide vöön-
dist piiratud) ning kes laseri-
relvade alal juba aastaid uurimis-
tööd on teinud. Ka on neil tugev
tsiviil-õhukaitse (Civil Defence),
mis meie maal (ja USA-s)
peaaegu täiesti puudub.

Siis küsiti talt: Kas oleks II
maailmasõda ära jäänud, kui
Euroopa maad enne 1939. aastat
oleks NATO-sarnases liitluses ol-
nud?

Seda minister Beatty ei julge-
nud väita. Kuid arvata on, et asjad
oleks kuidagi teisiti läinud.
Võibolla oleks N. Liit, liitluses
Saksamaaga Euroopale kallale
unginud, võibolla mitte. Võibolla
poleks Saksamaal natsism üldse
võimule tulnud? Kes teab?

Markus Hess tänas Perrin Beat-
ty't ta otsekohese sõnavõtu eest ja
andis talle üle Musta Lindi Komi-
tee auaadressi, mille Beatty täna-
des vastu võttis. Ning seega oli
õhtu ametlik osa enam-vähem
möödas.

Ah, et mis banketil süüa pakuti?
Kalatoitu ja õunakooki. Veini pidi
iga banketikülaline ise juurde
ostma.

Muuseas filmiti banketti ka
CTV telekaamera poolt ning seda
oli teisipäeva-õhtuses telesaates
näha. Ka tõi suurajaleht „The
Toronto Sun" ära lühikokkuvõtte
Beatty kõnest Musta Lindi Päeva
kokkutulekul.

majanduslikke päevaprobleeme

Täiendavalt 1987. aasta tulumaksust

Allakirjutanu on selle ajalehe veergudel varem käsitanud tulumaksureformi eelnõu (V. E. nr. 58 s.a.) ja käesoleva aasta tulumaksu kohustuse probleeme (V. E. nr. 67). Aasta lõpu lähenemine põhjustab veelkordselt täiendava või korduva kokkuvõtliku pilgu heitmise seostatud küsimustele.

Kas on põhjust sissetuleku edasi lükkamiseks 1988. aastaks?

Tulumaksureformi eelnõu näeb teatavasti ette madalaid maksustamise määrasid järgmiseks aastaks, võrreldes seni kehtinutega. Järgmisel aastal kuulub maksustatav sissetulek kuni $27.500 maksustamisele 17 protsendi ulatuses. Järgnev $27.501 kuni $55.000 maksustatakse 26 protsendiliselt ja viimase arvu ületamisel on maksustamise määraks 29 protsenti. Käesoleval ajal on kõrgemaks määraks maksustatavalt sissetulekult alates $62.657 — 34%. Mainitud määradele lisanduvad muidugi veel provintsiaalsed tulumaksud.

Peamiseks allikaks, kus saame suvaliselt kaaluda ja otsustada valiku tegemisel ühe või teise aasta kasuks, on liitprotsentidega Canada Savings Bonds (Compound interest bonds). Siin peame pidama silmas, et seeria CSB39 kuulub käesoleval aastal kolme aasta kuhjunud intresside deklareerimisele, ega pole seetõttu edasi lükatav järgmisse aastasse. Sama olukord kehtib CSB35 seeria kohta, mis tähtpäevus käesoleva aasta 1. novembril. Viimase seeria puhul eksite kolme aasta deklareerimise kohustuse kitsendusele, kui teie kasseerite nende bondide sissetuleku alles järgmisel kalendriaastal.

Ülejäänud liitprotsentidega bondide seeriate juures saate aga talitada suvaliselt, pidades seejuures meeles, et kord alustatud deklareerimist, tuleb aasta-aastalt registreerida kuni nende tähtpäevumiseni. Tähelepanu tuleks omistada ka bondide CSB36 seeriale, mis tähtpäevub 1. novembril 1988. aastal. Nende bondide sissetuleku deklareerimist ei saa lükata edasi järgmisse aastasse.

Selle küsimuse otsustamise piires tuleb lisanduvalt veel võtta arvesse, et 1987. aastal on võimalik maksustatavast sissetulekust arvata maha $1.000 teenitud intresside arvel, missugune võimalus on elimineeritud aastal 1988.

Abieluliste sissetulek

Tulumaksu kohustuse seisukohalt on kahtlematult kasulikum, kui abieluliste sissetulek on jagatav mõlema abielupoole vahel. Eriti olulist osa näib see evivat uue tulumaksureformi valguses, kuna isiku põhiline tulumaksu krediteerimine 1988. aastal on $1.020 ja abieluline ainult $850.

Reformi seletuskirjas on selles küsimuses toodud võrdlevalt: kogu perekonna sissetulek aastas $20.000. Ühe isiku sissetulekuna on tulumaks $955, aga kahe sissetulekuna ainult $240. Kui kogu perekonna sissetulek aastas on $30.000, siis ühe isikuna oleks tulumaks $4.150, aga kahe sissetulekuna $2.295. Perekonna sissetulek aastas $75.000 juures säästaks kahe puhul tulumaksu $6.905.

On põhjust juba 1987. aastal tõsiselt kalkuleerida, kuidas oleks võimalik perekonna sissetulekut jaotada mõlema abielupoole vahel. Pensionäridel on põhjust heita pilku teenitud intresside jaotamise võimalusse.

Siinkohal ei saa jätta märkimata ka 23. mai 1985. aasta eelarvet, kus suleti „auk" (loophole) abielupoolte vahelisele sissetuleku jagamisele teisele abielupoolele antud laenu näol. Üks abielupool laenas ametlikult teisele ja investeerimisel teenitud sissetulek kuulus seetõttu laenu võtjale. Sellisena tehtud laenud tuleb likvideerida käesoleva kalendriaasta lõpuks. Vastasel korral kuulub sissetulek maksustamisele kõrgemat sissetulekut omavale poolele.

Autode amortiseerimine.

V. E. nr. 67 (Sept. 10, 1987) tõi allakirjutanu ülevaate muudatustest autosõidu kulude arvestamise kohta teenistuslikul otstarbel. Käesoleva aasta augustikuul finantsministeeriumi poolt avaldatud raamatus „Questions and Answers on Tax Reform" on huvitav küsimus ja vastus, mis võiks pakkuda huvi vabakutselistele ja ärialal tegelevaile.

Küsimus. Oletame, et vabakutseline isik, eelarve aasta lõpuga 31. detsembril 1987, hangib auto hinnaga $50.000 augustis 1987. Ta amortiseerib (Capital cost allowance) seda 1987. eelarveaastal $7.500 (lubatud 15% esimesel aastal). Kas 1988. aastal on amortiseerimine lubatud $20.000-lt või $12.500-lt (s.o. $20.000 miinus $7.500)?

Vastus: Amortiseerimine 1988. aastal on kalkuleeritud $12.500.

Sama raamatu küsimuste ja vastuste valguses järeldub, et varem kirjeldatud artiklis mainitud kitsendused ja muudatused kehtivad ainult **eelarveaastate** kohta, mis lõpevad pärast 1987. aasta lõppu.

Kapitali kasum ja heategevuslikud annetused

Kapitali kasumi (Capital gain) küsimust on käsitatud varemas artiklis (V. E. nr. 67), kuid siin on põhjust meenutada, et tulumaksust vabastatud osa ületamisel kuulub 1987. aastal maksustamisele ülejäänu 50% ulatuses. Järgmisel aastal kuulub see osa aga maksustamisele juba 66 2/3 protsendiliselt. Kui ei olda kapitali kasumi soodustust varem kasutatud, siis tulumaksuvabaks piiriks 1987. aastal on $100.000. Farmeritele erandlikult aga $500.000.

Enne kalendriaasta lõppu on oluline pilgu heitmiseks heategevuslikele annetustele, mis käesoleva aasta kõrgemate tulumaksu määrade puhul annab paremaid tulemusi, kui seda on järgmise aasta krediteerimise võimalused.

E. SOOMET

Läänemeri surmaohus

Uued uurimused, teostatud Lundi mariinökoloogilise laboratooriumi poolt näitavad, et Läänemeri võib „surra" kiiremini, kui varem oletati.

Kui varem esines hapnikuvabu surnud põhjasid peamiselt suurtel sügavustel 70 kuni 100 meetrit allpool merepinda, on nüüd surm tabanud põhjasid kuni 60 meetri sügavuses.

— See on hoiatuseks meile, ütleb üks uurijatest, Torsten von Wachenfelt. Avastus tehti hiljuti Hanöbuktenis. Nüüd on akuutne oht, et surm võib tabada ka veelgi madalamaid merepõhjasid. Läänemeres on fosforisisaldus tõusnud kuni kaheksa korda. Ka siis, kui alustakse juba praegu radikaalsete abinõude rakendamist, võib kesta kuni 50 aastat enne, kui on võimalik paranemist märgata.

Raskemetallide esinevus on palju suurem Läänemeres kui Rootsi läänerannikus vetes. Samuti on Läänemeres juba praegu palju raskemetalle nagu kaadmium ja mürgiseid vaskioone.

Ja varsti lähevad Eestis käiku fosforiidikaevandused, mis suurendavad Läänemere fosfori-ja kaadmiumisisaldust veelgi rohkem.

EPL

Intervjuu

(Algus lk. 2)

mõne poliitvangi kaitseks ja ükski külaline ei lahku tema korterist enne kui ta on kuulnud väsinud, vaevatud häälel edasiantud üleskutset nende süümevangide heaks, kes viibivad ikkagi veel vangistuses. Kuid Sahharov ei taha pillata oma olemasolevat mõjuvõimu.

Keller kommenteerib, et Sahharov on osaliselt võõrdunud nõukogude rezhiimi kõige rangematest kritiseerijatest, eriti neist kes on Läände emigreerunud, kuna ta soovitab jätkuvasti toetust Gorbatshov'i uuenduspoliitikale, nähes selles kõige reaalsemat lootust muutusteks N. Liidus. Kuid ameerika ajakirjanik pani oma külaskäigu jooksul tähele, et Sahharovi optimism on proovile pandud. Edusammud inimõiguste valdkonnas ei küüni sugugi Sahharovi standarditeni ja tema arvates on needki muutused, mis on aset leidnud, ebakindlas seisundis ja kallaletungide objektiks. „Ajad on muutumas aeglaselt ja mõnes suhtes mitte üldsegi, kuid need muutused on siiski reaalsed," ütles Sahharov.

Küll aga soovitas ta tungivalt Lääneriikide juhtidele mitte nõustuda Kremli sooviga korraldada Helsingi inimõiguste järelkonverentsi Moskvas, väljaarvatud juhul kui N. Liit vabastaks kõik poliitvangid ja taastaks ametlikult nende head mained, muudaks oma kriminaalkoodeksi nii, et teisitimõtlejaid ei oleks enam võimalik karistada, avaks oma piirid ja tõmbaks oma väed Afganistanist välja.

A. J.

JÕULUKS OSTKE MEIE PAGARISAADUSI
Suur valik euroopamaitselisi torte, saiu, küpsiseid ja palju muud!
ANDKE TELLIMISED VARAKULT!
Petit Paris Cake & Coffee Shop Inc.
2384 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 1P5 — Telefon 769-9881
Proua ja härra ERIC NAUS

Läti äri
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
Aadress: ARCADE BUILDING — Tel. 368-5011
Sissekäik: 74 Victoria St. (1. tän. Yonge'st idapool ja 1 tän. Queen'ist lõunapool) Postiaadress: 137 Yonge St., „Shopping Mall", Toronto M5C 2A5
Rikkalikus valikus imporditud lõngu igaks otstarbeks. Haapsalu rätiku lõng. Linaseid materjale. Kanvas ja paljud muud. SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA. Tasuta õpetamine ja nõuanne. Külastage meid. Soodsad hinnad.
Avatud: esmasp.—reedeni 9.30—6, laup. 9.30—4.

OSTKE JÕULUKS KUULSAT
skandinaavia jõulujooki
JULGLÖGG
Saadaval delikatessärides või helistage meile tel. 678-0345
SKANDINAVIAN BEVERAGES
2425 Lucknow Dr. Unit 4,
Mississauga, Ontario L5S 1H1

MIKEN ART & FRAME
81 Holmes Ave. Willowdale, Ont.
Piltide raamimine — Soome tööstus
— mõõtude järgi
— 15—30 % odavamad hinnad
Tel. 221-9634

TÄHELEPANU!
ÄRI AVATUD JÕULUNÄDALAL:
teisip. 22., kolmap. 23. ja neljap. 24. dets.
AVATUD ENNE UUT AASTAT:
teisip. 29., kolmap. 30. ja neljap. 31. dets.
SULETUD: 1. jaan.—11. jaan.
AVATUD: 12. jaan 1988
PAGARI- JA KONDIITRISAADUSED, DELIKATESSID, SHOKOLAADID JA MAIUSTUSED
Suur valik kala- ja lihasaadusi ja juuste.
Tordid pidulikkudeks sündmusteks.
80-istmeline kohvik.
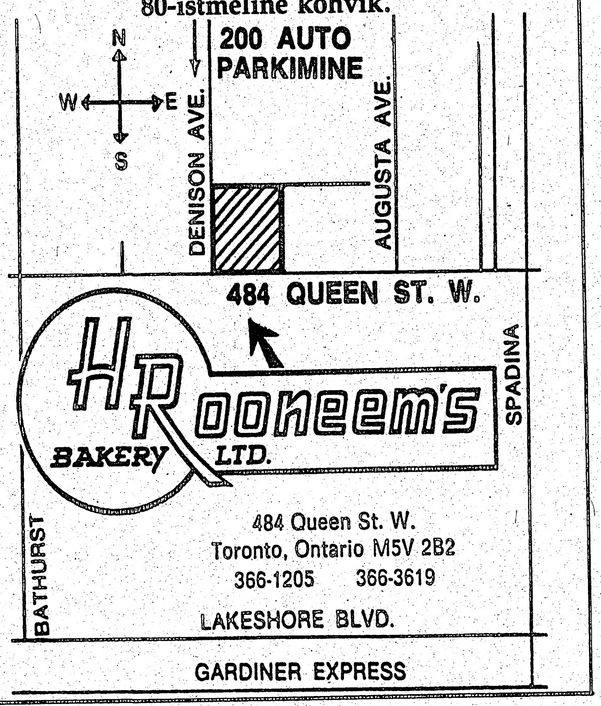

SPORT

Ken Ahlberg jäi võitmatuks

Häid tagajärgi Balti ujumisvõistlustel

Torontos 21. novembril peetud Balti ujumisvõistlustel saavutati häid tulemusi. Osalejaid oli küllaltki arvukalt ja püstitati mitu uut rekordit.

Eriti tugevad olid 15-aastaste noorte grupp ja vanemate meestening naistegrupid, milles võistles kümme meest ja seitse naist, neist üheksa lätlast. Kaheksa-aastaste ja nooremate poiste grupis oli viis ujujat, teistes vähem. Lätlasi oli saabunud Los Angeles'ist, Virginiast ja Connecticut'ist. Kaks eesti ujujat oli kohale tulnud Niagara Falls'ist, teisi Torontost ja selle ümbrusest. Kaasa ujusid ka äsja Eestist saabunud Kalepid — isa kahe pojaga.

Võistles üle 30 ujuja (registreeris 36) — oli haigestumisi ning lubanud ujuja C. Õunpuu ei ilmunud kohale. Ujuti 38 ala ja 8 teateujumist vähem kui kahe tunniga.

Ken Ahlberg (17 aastat) võistles tugevate läti ujujate vastu ja saavutas kõik esikohad, ligidal balti rekorditele. Ta võitis seega ka Robert Reimani mälestustrofee kui parim eesti ujuja.

Eesti naised, tüdrukud ja poisid voitsid teateujumised, kuid läti meeskonnale polnud eesti meeskonda vastu panna. Rekordeid pandi kirja viis, kõige nooremate ja masterite poolt. Igas grupis oli häid uusi ujujaid, kes osalesid tõelise innuga. Naistest oli parim Alana Kivi (neli *esikohta) ning väikestest poistest* kaheksa-aastane Mihkel Schaer nelja esikoha ja kahe rekordiga.

Vähese publiku hulgas oli endine Kalevi esimees E. Hermann, lastevanemaid ja lätlasi. Võistlusel abistasid hr-d Schaer, Veskimets, Remmel, Saar, Laar, Luik, Ramans, Kati Kütti ja pr-d Schaer, Kolga, Veskimets, Aruvald, vetelpäästja P. Roose ja üldkorraldaja M. Kreem. Balti linte ja medaleid anti rohkesti. Järgmised võistlused on mais USA's ja novembris Torontos.

Tänu kõigile kes tulid.

M. K.

Spordimärkmeid

• UNESCO peasekretär Adadou Mokhtar M'Bow andis 1. oktoobril Pariisis üle tänavused Fair Play auhinnad. Kauaaegse rüütelliku mängu eest sai auhinna sir Stanley Matthews, kes oma 30 aastase karjääri jooksul ei saanud ühtki hoiatust. Nüüdseks 72-aastase Matthewsi arvele jäi 84 maavõistlusmängu. Pierre de Coubertini nimelise auhinna pälvisid Ungari kanuusportlased Istvan Vaskuti ja Janos Sarussi-Kiss, kes MM võistlustel Montrealis andsid oma varupaadi rivaalidele. Finaalsõidus sai nende oma paat aga vigastada ja nii tuli favoriitidel leppida 5. kohaga.

• 4 Hispaania mägironijat, nende hulgas ka Everesti alistaja Antoni Ferreri, said surma Lhotsel.

• Poksi maailmakarikavõistlused toimuvad sel aastal Belgradis. Võistlevad maailmajagude koondised. Esimesena tegi selle koosseisu teatavaks Ameerika poksiliit. Koondisse on arvatud 9 Kuuba ja 2 Kanada poksijat, kehakaalus kuni 67 kg on osavõtja veel lahtine.

Rooma kilde

Kergejõustiku MM-il Roomas juhtus huvitavat ja põnevat sellisel hulgal, et sealseid ,,kilde'' jätkub avaldamiseks veel mõneks ajaks.

Itaallanna Gabriela Dorio, 1984. a. olümpiavõitja 1500 meetris on tegev ka spordiajakirjanikuna. Meeste kuulitõuke võistlusest Roomas (mille võitis shveitslane Günthor) on ta kirjutanud: ,,Esmakordselt nägin ma publiku poolt vihkamist teisest rahvusest võitja vastu, kuna ta lõi itaallast.'' Publik nimelt ootas võitjaks nende Alessandro Andreid, kelle nimel on maailmarekord.

Günthori kuldmedal varastati ta hotellitoast. Rahvusvaheline Kergejõustikuliit asendas selle uuega.

•

Meeste 100 meetri jooks kujunes n.ö. Jamaika alaks. Võitja Ben Johnson (Kanada) on pärit Jamaikast, samuti neljandaks jäänud Linford Christie, kes nüüd on Inglise kodanik. Pronksmedali omanik Raymond Stewart elab edasi saarel ja esindas võistlusel Jamaikat.

USA Spordiliidu suusapäevad viimasel veebruari nädalalõpul

Eelseisva talve suusapäevad korraldab Eesti Spordiliit USA-s viimasel veebruari nädalalõpul (27. ja 28.) samas Pico Peak'i suusakuurordis, Vermont'is, kus toimusid mullusedki. Eelmiste aastate eeskujul toimub laupäeva hommikul algusega kell 10 mägisuusatamise võistlus Nastar händikäpi süsteemis tütarlaste, naiste, poiste ja meeste klassides. Registreerimine võistlusteks algab kell 8:30 Ski Lodge'i kõrval. Täpsemat informatsiooni võib saada korraldajatelt, kelleks on Märt Riismandel (telefon 518/899-6334) ja Riho Melts (516/671-5669).

Suusapäevade ,,peakorteriks'' on jälle Holiday Inn Rutlandis teel nr. U.S. 7S, telefon 802/775-1911 või tsentraal-reservatsioonibüroo 800-HOLIDAY, kui keegi soovib endale seal ööbimiseks tuba varuda. Ühist registreerimist Spordiliit sel aastal ei korralda, vaid igal osavõtjal soovitatakse juba aegsasti ööbimiskoht reserveerida, sest tihtipeale täituvad kõrghooajal ümberkaudsed hotellid juba mitu nädalat enne soovitud nädalalõppu. Grey Bonnet Inn'i, kus varematel aastatel oli suusapäevade peakorter, Spordiliit ei soovita, kuna meie osavõtjaid seal möödunud aastal ebaausalt koheldi. Peale Holiday Inn'i on Rutlandis teisteks populaarsemateks ööbimiskohtadeks Howard Johnson samal teel (kohapealne telefon 802-775-4303 ja tsentraal-reservatsioonibüroo 800/654-2000), Comfort Inn samuti teel U.S. 7S (telefon 802/775-2200), Best Western teel nr. U.S. 4 (telefon 802/773-3200 või tsentraal-reservatsioonibüroo 800/528-1234) ja TraveLodge 253 South Main Street (telefon 802/773-3361) või tsentraal-reservatsioonibüroo 800/225-3050).

Kogunemine algab reede õhtul, 26. veebruaril, ja see on mõeldud nii vanade tutvuste ülessoendamiseks kui ka uute loomiseks väiksemates ringides. Laupäeva õhtul korraldatakse ühine õhtueine ja lühike tseremoonia, kus välja jagatakse nii auhinnad võistluse võitjatele kui ka Nastar'i tunnustusmärgid vastavalt hommikustele saavutustele. Pühapäeval kohtutakse uuesti suusamäel, kus kestab vabategevus kuni tolleks korraks suusatamisest jälle isu täis saab.

Käesolevaga kutsub Spordiliit üles kõiki eesti suusaspordi harrastajaid osa võtma suusapäevadest, et ühiselt nautida oma lemmiksporti ühes idaranniku suuremas suusakordis! Ja eelnevatel võistlustel saavutatud rekordid ootavad purustamist!

EESTI SPORDILIIT USA-s

Kinkige sünnipäevaks
„VABA EESTLANE"

KUI VÕIDELDI KODUPINNA EEST

HARALD RIIPALU

15.

,,Tõin selle trobikonna tagasi tulles kaasa,'' seletas lihtsalt adjutandile, ,,mis nad seal metsa all ikka istuvad!''

Ilmus mu juurde äsjane vastane, Üsna intelligentse välimuse ja eeskujuliku esinemisega kapten ning teatas, et ta koos oma patareiga annab end vangi. Ulatasin tervituseks käe, mille ta ilmselt sügava sisemise liigutusega vastu võttis. Käesurve tahtis nagu väljendada teineteise mõistmist või vähemalt soovi selleks.

Ta andis puiklemata seletusi vastasest ja tema kavatsusist. Varema Meerapalu üksuse suurust ta ei teadnud. Tema jõudnud oma patareiga eelmisel õhtul Piirisaarde, kust öösel koos ühe jalaväepataljoniga toodud kohale, kus vangi langes. Nende ülesandeks olnud koos varem Meerapallu tulnutega alata hommikul pealetungi ning lõunaks vallutada Rasina teederist, et sealt edu arendada Põlva suunas. Ka Jõeperasse maabunud pataljonist oli ta teadlik. Vastas öeldud neil olevat ainult nõrgad kaitseliiduosad. Meie kallaletung tabanud tema patareid täiesti ootamatult ja peagu seljatagant.

Lühikene jutuajamine lõppes. Minu hall sõiduk viis ohvitseri diviisi komandopunkti Kõnnus. Meeskond alustas jalamarssi oma juhtide varemantud suunda — Rasinale, vangide koondamiskohta.

Jõepera vallutamise järele saabus Saksale ka lahingust osavõtnud 11. Diviisi pataljon. Pataljoniülemate sõbralikul nõupidamisel arutati eelseisva tubliste suurenenud jõududega pealetungi kava. Üksus sai endale ülesandeks vallutada Pedaspää. Talle allutati ka Pedaspää ees asuv, eelmisel ööl saabunud sakslasist koosnev salk.

Meie pataljon koos Kaitsepataljoni ja Omakaitse kompaniidega pidi vallutama Meerapalu.

Saabunud luure- ja vaatlusandmeil võis vastase otsustavat vastupanu oodata eriti Meerapalu ees, kus kõigile lisaks olid ka tema vallutatud saksa õhutõrjekahurid, mis polnud seni tegevusse rakendatud. Meerapalu vallutamisel oli seda aga kahtlemata oodata.

Eelistades materjalikulu inimkaotusile ja meenutades diviisiülema lubadust kõigele võimalikule abile, pöörduti tema poole, paludes lennuväe toetust: Tartu lennuväli polnud ju kaugel. Soovisime vastase meerapalueelseile seisukohtadele kell 12.55 pommitusrünnakut ja kell 13.25 kümme minutit kestvat kombineeritud rünnakut. Viimast rünnakuliiki oli vaja meie liginemise katteks: Sellele järgnenuks juba otsene jalaväerünnak. Soovid rahuldati täiel määra. Kõik ettevalmistused tehtud ning üksikasjades kokku lepitud, ootasime vaid kella osutite jõudmist määratud numbreile.

15. veebruari õhtupoolik oli ilus; hommikune kerge külm oli asendunud pehme päikesepaistelise talveilmaga. Eemalt kiirgas rohekas-sinine Peipsi jäävälja ja ümbruskonna metsad oli muutnud tumedaks. Nende rahulik kohin kuuldus hällilauluna palju öid ja päevi magamata, väsinud sõdureile.

Jah, kui nüüd oleks vaid aega! Asetaks selja vastu päikesepoolset sammaldunud puutüve, sulgeks silmad ja laseks talviseil päikesekiiril mängida habetund näol! Sellekski leiab sõdur hetke aega!

Üle talvise ilu ja pealetungieelse vaikuse kummus meie kõrge põhjamaine taevas, mille sinast peagu märkamatult jõudis Meerapalu kohale kell 12.55 parv teraslinde. Nagu nõiakepist juhituna tekkisid rõngana ümber Meerapalu kollased suitsupilvekesed, tähistades meie eelosade asetust. See oli ühtlasi märguandeks juba hargnenud teraslindudeparvele, kes nagu hiirt märganud kullid sööstusid saagile. Endine vaikselt virvendav õhk oli silmapilkselt läbi lõigatud sööstlahinglennukite efektsireenide huilgamisest. Iga teraslinnu taas üles sööstes kostus tugev, maad värisemapanev plahvatus.

Sellisest vaate- ja kuuldemängust tunnevad suurimat rõõmu muidugi sõdurid, kes teavad, kuidas see kergendab nende pärastist kätetööd. Aga Meerapalu rünnakul haaras see ka kõrvalseisjaid.

Saksa talu köögi kõrval asuvast väikesest kambrist tulid ukse ette meie juurde elatanud vanaperenaine ja veel paar vanemat inimest, vist põgenikud Meerapalust. Üks käskjalgadest andis neile seletusi sellest viimsest päevast. Ootamatult sõnas üks vanainimesi: ,,Aga sõda, mis toob vabadust, on siiski ilus! Annaks Jumal teile ainult jõudu ja õnne, pojakesed!''

Varsti kadusid lennukid peagu märkamatult üle metsalatvade Tartu suunas.. Kohe selle järele haugatasid tumedalt meie rasked saatekahurid, läkitades eelmisele hävitusele lisa. Vastane ei pea enne oma lõppu hetkegi rahu saama!

Täpselt kell 13.25 libises madalennul üle meie peade kahekümne ühest masinast koosnev lennuüksus. Samal hetkel tekkisid ümber Meerapalu taas kollased pilvekesed. Kostus kombineeritud rünnaku kergeid plahvatusi ja heledat kuulipildujaplaginat vaheldumisi sööstlennukite huilgamisega. Metsast väljus lahingukorras pataljon, liikudes kiirel sammul Meerapalu poole. Kui esimesed jaod olid jõudnud kollaste hajuvate pilvekesteni, pöördusid teraslinnud Pedaspää poole, et ka seal rünnakut ette valmistada.

Madalalt liugles üle komandopunkti lennusalga juhimasin, kallutades hüvastijätuks aegaselt kandepindu. Lennukijuht viipas käega. Keegi lehvitas rätikuga vastu — tänu kaasabi eest! Kell on 13.35. Rünnak võib alata!

Kell 17.00 oli Meerapalu lõplikult vallutatud. Hiljem langes ka Pedaspää. Vastane siinpool Peipsit oli hävitatud. Kaks päeva kodutud põgenikud — meerapalulased — võisid tagasi pöörduda oma kodudesse.

Äsjane lahing oli nii mõnestki endisest õnnelikust kodust ahervaremed järele jätnud, nii mõnigi põgenik ei leidnud oma tuttavaid enam elavaina. Aga vabadus ja võit kaalub kaotusist siiski enam.

Lisaks rikkalikule sõjavarustusele ja mahajäetud relvile langes meie kätte ka meie vastasolnud punarügemendi lipp. Peagu terveina said saksa õhutõrjelased ka oma kahurid tagasi. Täiesti lahingukorras, koos laskemoonaga saime sõjasaagiks neli saatekahurit, kaksteist 4,5 sentimeetrilist tankitõrjekahurit, kakskümmend neli ,,Maksim'' raskekuulipildujat, mitu reekoormat püsse ja kergekuulipildujaid, üle kolmkümmend km korras välikaablit hulga telefoniaparaatidega ja mitu hobust regedega. Osa kahureid ja sidevarustust jäi sõjasaagiks meile. Kõik ülejäänu oli aga teretulnud varustuseks Kaitsepataljonile ja Omakaitsele.

Ka nägime, et vastane oli eelmise öö jooksul juurde toonud nii mehi kui relvi.

15. veebruari hilisõhtune raadioteade kuulutas eetrisse: ,,Kaks päeva kestnud lahingute tulemusena murti täna Peipsi rannikul Meerapalus üle Peipsi Eesti pinnale tunginud punaväeüksuste viimane vastupanu. Koos meie grenaderiga võitlesid ka mõned eesti vabatahtlikud.''

See teade põhjustas pataljonis õigustatult ägedat protesti ja germaani soost lahingukaaslased said ku'' ,,tugevaid sõnu''.

Järg

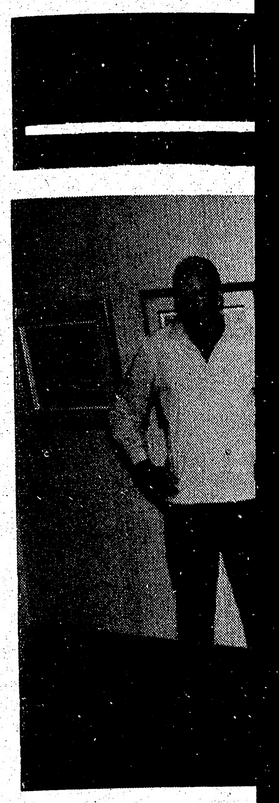

Pildil kunstnik W. Loo

Kunstniku nõuab 6 aa

19. novembril k organisatsioon Tartu graafika näituse, mid skulptor Lembit Toll kuidas on korraldatu toimub kõrgkooli taser

Näitus, mis koosnes kaasatöödud töödest ja Toronto eestlastelt lae hõlmas 12 suuremat väiksemat tööd, lisaks väi graafilisi töid Marie Unde teemadel ja F. Tuglase ra ,,Tuhat aastat''. V. pisigraafikat eksliibristena E. Eerme oma suurest kog Tolli on sel alal olnud loov, temalt on eksliibri mitmeile Toronto eest Graafikuna on Vive parimaid Eesti täna kunstielus, kus graafika eriti kõrgetasemeline. Nag jem oma tööde iseloomu märkis, pärinevad tema Tallinnast, eesti folklooris kõrvale on viimasel ajal mänglevaid momente. tööd olid just tema vi aastaist. Ta ütles, et on ala Underit imetlenud ja üks graafiline töö kirjelda Underi elukohta, mille k surmamomendil tulnuc lind, sümbol poetessi luu

Pikemalt kunstnikuks ettevalmistusist rääkis Tolli, kes on Eesti Riiklik tiinstituudi dekaan. Tut Eesti praeguseid kõrgkoo ta pikemalt just kunstii juures, kus õppetöö e suurtes klassides, vaid ro dividuaalsel juhendamise tiõpingutega alustati 1914. a. kui sinna loodi duskunstikool. Hiljem o kaks kunstikooli, üks Ta teine (,,Pallas'') Tartus ühendati 1951. a. Praegu tus kunstiinstituudi paarile erialale, kuid on s tegevust laiendada nii, e valmistaks õpilasi teor praktiline töö tehakse k juhandamisel. See aita positsiooni kunsti osas pa

E. Riiklikus Kunstiin on üle 500 õpilase mistatakse ette spetsi tile ja Leedule, kelle nähtud 18 kohta.

kirjandus • kunst • muusika

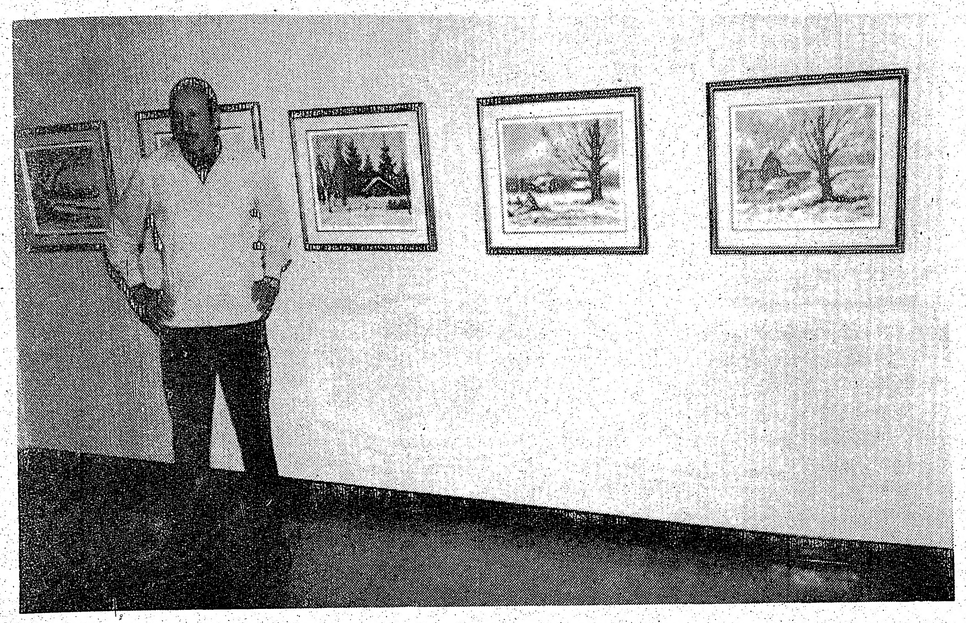

Pildil kunstnik W. Lood oma maastikumaalide ees äsjamöödunud näitusel. Foto: H. Oja

Walter Loodi õlimaalid

Ennejõuluste eesti kunstinäituste hooajal, novembri keskel toimus Eesti Maja väikeses saalis Walter Loodi õlimaalide näitus. Näitusel oli välja pandud kolmekümne töö ümber, mis teemaliselt jagunesid kahte gruppi: 1) lilled ja 2) suurema grupina maastikud aastaaegade omapäraga.

W. Lood on viimastel aastatel olnud masteritega sportimas ja saanud sel alal rohkem tähelepanu. Viimane kunstinäitus toimus enam kui viis aastat tagasi. Nagu mälupildil säilinud mulje osutab, on ta püsinud vormilt ja temaatikaltki sarnane, aastatega kindlaks kujunenud laadis, nähes realistlikult loodust ja sel pinnal asuvaid objekte. Uute tööde koloriit on ühtlane, maastike puhul on märgata väga hea perspektiivitunne, mis viib vaatleja sügavuti loodusse. Kuigi enamus on realistlikud tööd, on neisse oskuslikult antud mõnel puhul meeleolutsemist puude vahele lastud valgusega, uduvinega, nagu õrn romantiline tunne väljenduks kunstniku pintslitõmmetes.

Romantikat loojas ongi, kunstniku enese luuletekstile „Isamaa" on kohandatud paekivvi graveeritud Eesti talu kuuskede ja iseloomuliku kaevuvinnaga, nagu see mälestusis on kuju saanud pärast „aastakümned mööda läinud kui sõjatorm käis üle maa" vahekaugust. Ontario paeplaat on leidlikult saanud meediumiks kojuigatsuse tunde realiseerimisel.

Lood on oma tööd teinud ilmse tõsidusega, need on korralikult, hea nägemisoskusega maalitud ja näituseks raamitud, mis kogu näitusele jättis eriti ühtlase mulje. Lood on oma kunstiõpinguid teinud Kanada sakslasest kunstniku Otto juures, kelle õlimaaliloomingu mõjutusi leiti Loodigi töödes.

HO

Jyri Kork 60

Baltimores, USA's elav eesti luuletaja ja maailmaruumilendude insener Jyri Kork tähistas 13. novembril oma 60. sünnipäeva. Ta on õppinud H. Treffneri Gümnaasiumis, Geislingeni Eesti Gümnaasiumis ja USA'sse asumise järel õppinud aeronautikat Maryland'i ja John Hopkins'i ülikoolis, saavutades B.S. kraadi ja M.B. 1958. Hiljem täiendas Yale'i ja Marylandi ülikoolis ning õppis UCLA erikursusel astronautikat. Töötanud assistendina Maryland'i ülikooli füüsika osakonnas, insenerina ruumilennu alal ja 1962. aastast alates NASA juures. Avaldanud rea teaduslikke uurimusi oma erialalt.

Enam on ta eesti ühiskonnas tuntud luuletajana, kellelt on ilmunud luuletuskogu „Lauljad klaasmere ääres" (1958) ja hiljem ajakirjades uuemaid värsse.

Kunstnikuks küpsemine nõuab 6 aastat tööd

19. novembril korraldas Eesti Kirjanduse Sõprade organisatsioon Tartu College'is Eesti kunstniku Vive Tolli graafika näituse, mida täiendas kunstniku ja ta abikaasa skulptor Lembit Tolli vestlus kunstiõpetusest kodumaal, kuidas on korraldatud kunstnikuks saamise õppetöö, mis toimub kõrgkooli tasemel ja nõuab kuus aastat.

Näitus, mis koosnes osalt kaasatöödud töödest ja osalt Toronto eestlastelt laenatuist, hõlmas 12 suuremat ja 4 väiksemat tööd, lisaks väiksemaid graafilisi töid Marie Underi luule teemadel ja F. Tuglase raamatule „Tuhat aastat". V. Tolli pisigraafikat eksliibristena pakkus E. Eerme oma suurest kogust. V. Tolli on sel alal olnud viljakalt loov, temalt on eksliibriseid ka mitmeile Toronto eestlastele. Graafikuna on Vive Tolli parimaid Eesti tänapäeva kunstielus, kus graafika on iseeriti kõrgetasemeline. Nagu ta hiljem oma tööde iseloomustusena märkis, pärinevad tema teemad Tallinnast, eesti folkloorist, mille kõrvale on viimasel ajal tulnud mänglevaid momente. Esitatud tööd olid just tema viimaseist aastaist. Ta ütles, et on alati Marie Underit imetlenud ja üks suurem graafiline töö kirjeldaski M. Underi elukohta, mille kohale oli surmamomendil tulnud valge lind, sümbol poetessi luulest.

Pikemalt kunstnikuks saamise ettevalmistusist rääkis Lembit Tolli; kes on Eesti Riikliku Kunstiinstituudi dekaan. Tutvustades Eesti praeguseid kõrgkoole peatus ta pikemalt just kunstiinstituudi juures, kus õppetöö ei toimu suurtes klassides, vaid rohkem individuaalsel juhendamisel. Kunstiõpingutega alustati Tallinnas 1914. a. kui sinna loodi Rakenduskunstikool. Hiljem oli Eestis kaks kunstikooli, üks Tallinnas ja teine („Pallas") Tartus. Need ühendati 1951. a. Praegu on Tartus kunstiinstituudi osakond paarile erialale, kuid on soov selle tegevust laiendada nii, et ülikool valmistaks õpilasi teoreetiliselt; praktiline töö tehakse kunstnike juhandamisel. See aitaks Tartu positsiooni kunsti osas parandada.

E. Riiklikus Kunstiinstituudis on üle 500 õpilase; selles mistatakse ette spetsialiste ka tile ja Leedule, kellele on etnähtud 18 kohta. Lätlased eelistavad Eestis õppimise võimalusi eriti sisekujunduse alal. Nahkehiskunst on Eestis ainulaadne, mida ei saa kusagil mujal õppida.

Instituuti on igal aastal 300—350 sooviavaldajat, kellest võetakse võistluseksameil vastu igal aastal 83, sellest 20 õhtuses klassis arhitektuuri alal. Sooviavaldajaid on ka mujalt N. Liidust, kus kunsti põhiliseks hindamiseks on joonistamise oskus. Eestis aga on suuremat rõhku pandud kompositsioonile. Kuigi õppeprogrammid valmistatakse ette kunstiakadeemia poolt, võidakse 20% ulatuses neid kooli poolt ise kavandada. Tuuakse sisse uusi õppeaineid, teisi laiendatakse kunstiliste põhimõtete omamiseks.

Instituut kuulub kõrgkoolide ministeeriumi alla; tuleb teha ka teaduslikke töid. Õppejõududele on tähtis akadeemiline kraad. Nad valitakse viieks aastaks, misjärel koht kuulutatakse vakantseks; tavliselt võetakse õpetajad tagasi. Akadeemilise kraadi saamiseks tuleb anda eksamid võõrkeeles, filosoofias ja esitada üks erialaline töö, milleks on ettenähtud aega kolm aastat. Sel ajal tuleb kirjutada teatud arv artikleid, mida tuleb kaitsta teadusliku nõukogu ees, tavaliselt teistes nõukogude vabariikides. Praegu on instituudis 17 professorit ja 30 dotsenti, neist vaid ühel on doktori kraad. Õppejõud on praegu peagu kõik eestlased.

Õpilastest on ülekaal naistel, kuna mehed leiavad paremaid palgalisi töökohti lihtsamatel tööaladel. Nii on koolis mõned alad täiesti feminiseerunud. Loota aga on, et poiste arv suureneb, kuna maakooliõpetajail ei tule enam minna sõjaväkke. Arhitektuuris on siiski mehi rohkem.

V. Tolli seletas, et graafikaosakonnas, kus ta on viis aastat olnud õpetajaks, on 50 üliõpilast. Õppeaeg on 6 aastat, nendest kolm esimest üldkursused. Siis peab õpilane olema kindel, millist ala ta tahab valida. Neljas ja viies kursuse-aasta on erialadele, kuuendas tuleb teha diplomitöö. V. Tolli õpetab teisel kursusel kompositsiooni ja ütleb, et see on raske ala, millest selgub õpilase andekus ja kunstikalduvus. Õppetöö toimub semestrite kaudu, kursuse lõpul hinnatakse tööd 5-pallilises süsteemis. Õpilased esitavad oma tööd näitusel, mida komisjon hindab; vahel tuleb sellejuures vaidlusi ja hääletamisi. Õppetöö eestlastega toimub eesti keeles, teistega vene keeles. Peaaegu kõ k kursuse alustajad on ka lõpetajad, kuna nii vastuvõtt kui ka väljalaskmine instituudist toimub plaani kohaselt. Õppeajal on ettenähtu d üks välisreis sotsialismimaadesse, graafikud Ida-Saksamaale, arhitektid Poolasse. Lõpetajate töökohtadele määramine toimub märtsis, vabakutselised jäävad kunstifondi juurde. Tavaliselt on ettenähtud antud kohal kolm aastat töötada saadud stipendiumi eest.

Kunstiõhtust võttis osa saja inimese ümber. Kaugetele külalistele laulis tervituseks Estonia Koori topeltkvartett kolm laulu. Kunstnike Torontos oleku ajal on neil olnud võimalus töötada Open Studies nimelises asutuses, kus nad on tutvunud kanada kunstnike tööviiside ja -tingimustega, aga selle kõrval on nad tutvustanud seda mida luuakse Eestis. V. Tolli ütles, et talle on hea mulje jäänud kanada graafilisest kunstist. H.

Arvo Pärdi heliplaat

Lääne-Saksamaal on ilmunud uus heliplaat Arvo Pärdi muusikaga. Saksa heliplaatide kuuajakirja „Fono Forum'i" septembrinumbris antakse sellele hea hinnang.

Arvustaja ütleb, et Arvo Pärt kirjutab muusikat, mis vahetult kutsub esile keskaega ja renessansi.

See olevat imepärane muusika, mis heliseb esile nagu kaugest minevikust.

Heliplaadi nimi on „Arbos". Seda on andnud välja „ECM Records". Tellimise number: New Series ECM 1325/831959-1. Tellida võib näiteks kaupluselt: Neuwerk, Postfach 102740, 3500 Kassel, BRD. Hind koos saatekuludega 29:30 DM. (A.V.)

Huvitav loeng Tartu College'is

Esines kunstiteadlane Rain Rebas Rootsist

Oktoobrikuu kolmandal kolmapäeval leidis Tartu College'is aset Rootsi kunstiteadlase Rain Rebas'e loeng, mille korraldajaks oli Eesti Kunstide Keskus. Lektor oli valinud oma teemaks „Eesti kunstimuuseumi küsimusi", olles teadlik kohapealsetest püüdlustest asutada eesti kunsti ja kultuurimuuseumi juba kaunis arvukate aastate vältel.

Rain Rebas oli Rootsist kaasa toonud annetuse praegu loodavale ülemaailmsele eesti muuseumikollektsioonile. Kunstitööks oli Rootsis hästi tuntud ja tunnustatud kunstniku Enno Hallek'i puumaaling, mis kujutas värvilist saagi. Kingituse võtsid vastu EKK president Stella Kerson ja kunstikogu kuraator Juta Ilves.

Huvitavale loengule järgnes elav küsimuste-vastuse periood ja kohv.

Pildil vasakult EKK kunstikogu kuraator Juta Ilves, EKK president Stella Kerson ja kunstilektor Rain Rebas üle andmas annetust kunstimuuseumi kogule.

Ristsõna nr. 1414

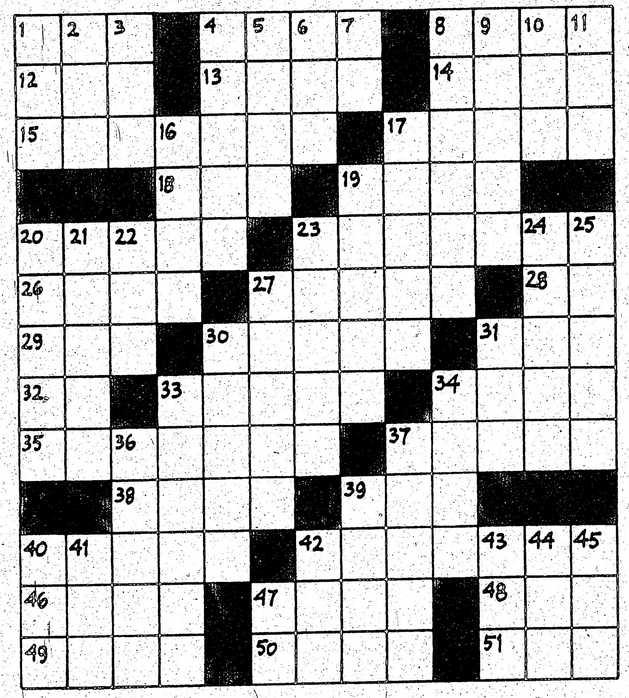

PÕIKREAD: 1. Vedelikunõu, 4. Kummiese, 8. Purjelaeval vastu masti toetuv kahvli ots, 12. Kuu, 13. Himur, 14. Seade vee ärajooksuks, 15. Äsja Nobeli preemia sanud juudi-ameerika luuletaja, 17. . . . mäng — komöödia vanemas eesti keeles, 18. Endine vald Harjumaal, 19. Ameerika rahaühik, 20. Tulistab, 23. Märki tabama, 26. Hõige, 27. Saarestik Aasia ja Austraalia vahel, 28. Hõbeda sümbol, 29. See — vene keeles, 30. Pinna mõõtuhik, 31. Naisenimi, 32. Eitav sõna prantsuse keeles, 33. Eesti orelikunstnik, ka jumal india mütoloogias, 34. . . . silla kohanimi Viljandimaal, 35. Riik Ameerikas, 37. Riidesort, 38. Lame oru põhi, 39. R. Rohu teos, 40. Sage kohanimi Eestis, 42. Liikuv sõjaväeline valvesalk, 46. Naisenimi, 47. Lõbus koosviibimine, 48. Artikkel saksa keeles, 49. Võõrasema, 50. Paavstide nimi, 51. Vastne.

PÜSTREAD: 1. Vibupüss, 2. Pinna mõõtühik, 3. Minu — itaalia keeles, 4. Karjub, 5. Kõrk, 6. Tummfilmi kuulsus, 7. Inglise tiitli lühend, 8. Piiristatud maatükk, käändes, 9. Tegelane O. Lutsu ,,Kevades'', 10. Ühe Kanada provintsi nime lühend, 11. Puhkus, 16. Kolm — saksa keeles, 17. ,,Lõbusa lese'' autor, 19. Itaalia ooperikomponist, 20. Tehakse rahahädas, 21. Laeva päraosa, 22. Pehme maa, 23. Saared Lääne-Eestis, 24. Tuleb panna kirjadele, 25. Ilutaim, 27. Proua, 30. Tungivalt paluma, 31. Tuulehoog, 33. Lõputu aeg, 34. Rohkem kui üks, 36. Jõujaam Eestis, 37. Maja osa, 39. Jalgadeta loom, 40. Eesti kunstnik Kanadas, 41. On väga muutlik, 42. Kreeka täht, 43. Loodusnähtus, 44. Tegelane ooperis ,,Turandot'', 45. Artikkel prantsuse keeles, 47. Kaks sama konsonanti.

RISTSÕNA NR. 1413
LAHENDUS

PÕIKREAD: 1. Jope, 5. Kop, 8. Loll, 12. Adam, 13. Ars, 14. Idee, 15. Leib, 16. Ta, 17. Verst, 18. Arg, 19. Veske, 21. Akt, 22. Ahel, 24. Lek, 26. Un, 28. Et, 29. Mannetu, 33. Sool, 35. Eos, 36. Irun, 37. Karmiin, 40. Ii, 41. Iil, 42. Elva, 44. Ate, 47. Veidi, 49. Uss, 52. Püree, 54. Mg. 55. Tree, 56. Ilus, 57. Lia, 58. Riit, 59. Sise, 60. Ekr, 61. Ekke.

PÜSTREAD: 1. Jala, 2. Oder, 3. Paiga, 4. Emb, 5. Katel, 6. Oras, 7. P.S., 8. Lie, 9. Odra, 10. Lesk, 11. Lett, 17. Veen, 19. Vet, 20. Klas, 23. Helmi, 25. Knihv, 26. Usk, 27. Noa, 29. Mon, 30. Er, 31. Tui, 32. Uni, 34. Or, 35. Eile, 38. Iive, 39. Õli, 42. Edgar, 43. Aurik, 44. Apis, 45. Tüli, 46. Erus, 48. Imik, 50. Seik, 51. Sete, 53. Ese, 55. Tre, 57. Le.

„VABA EESTLANE"
on vabade eestlaste häälekandja.

Jõulud lähenevad kiiresti

Tellige varakult suitsusinki-, kalkunit jõululauale.

VERIVORSTID JA VALGED TANGUVORSTID

Uus saadetis islandi heeringaid ja heeringafileesid. Meil on suures valikus soome j.m. skandinaavia toiduaineid ja delikatesse.
Rooneeme ja Parkway Bakery pagarisaadusi

Helistage 425-0450

Äri avatud alates 1. dets. esmap.-neljap. 8-6, reedel 8-7. laup. 8-4. Jõulunädalal 8-8, jõululaupäeval 8-1.

VIKING
Viking Food & Imports Inc.

133 Laird Dr., Toronto, M4S 3V5 — Telefon 425-0450

Lühiuudiseid

MEDELLIN, Colombia — Viis inimest sai surma ja kolm haavata, kui Noor-Kommunistide Liidu kontori pihta kuulipildujatuli avati. Tulistajaiks oli kolm meest möödasõitvas autos. Kommunistid süüdistavad parempoolseid ,,surmarühmasid'', kes ei olevat midagi muud kui erariides julgeolekupolitsei. Nad nõuavad valitsuselt sõjaväe kaitset.

BELFAST, Põhja-Iirimaa — Politseivõimud otsivad taga vähemasti kolme meest, kes osalesid Enniskilleni terroripommi paigutamises kohalikku seltsimajja, kui seal langenute mälestuspäeva pühitseti. Pomm pandi elektron-sütikuga plahvatama ning IRA liikmed (iiri marksistlikud terroristid) vabandasid hiljem, et pomm olevat enneaegu plahvatanud. Briti julgeolekujõud aga lükkasid selle väite tagasi, öeldes et pomm oli terrori tekitamiseks meelega pandud plahvatama tsiviilisikute hulgas rahvakogumise ajal.

BANGKOK, Tai — Vietnami võimud andsid möödunud kesknädalal USA delegatsioonile üle viie ameeriklase jäänused, kes seni olid sõjas kaduma läinute (MIA) nimekirjas. Praegu on ikka veel 2413 nime selles nimekirjas, kelle saatuse kohta midagi lähemat ei teata.

COLOMBO, Sri Lanka — Moskiitode kaudu edasi antav ajupõletik on seni tapnud 32 sõjapõgenikku, kes end võitlustest valitsusvägede ja mässuliste vahel on püüdnud eemale hoida. Haigus, mida jaapani encephalitis'eks nimetatakse, on nüüd epideemiaks muutumas ja arvatakse, et sajad inimesed võivad veel haigusse surra. Vahepeal kestavad võitlused edasi. Üheksa tamili rahvusest geriljasõdurit sai surma ja neli võeti vangi võitluses India armee rahuvalve-üksustega Kirani asula lähedal Dzhaffna poolsaarel.

PORT-AU-PRINCE, Haiti — Siin vaeses ja nälgivas saareriigis on toimumas valimised, esimesed vabad valimised pärast diktaator Duvalier'i põgenemist. Kuid sellega kaasuvad rahutused — endise diktaatori toetajad sõidavad autodes ringi ja tulistavad valijate ja valimislokaalide pihta. ,,Demokraadid'' omalt poolt lynchivad igaühte, keda nad endiseks salapolitseinikuks peavad. Möödunud teisipäeval tapeti selliselt, nugade, kaigaste ja kividega viis isikut. Üks neist põletati surnuks, kasutades vanu autokumme nagu Lõuna-Aafrika neegrirahutustel.

Finn Carpet Care

PUHASTAME

seinast-seina, lahtiseid ja idamaiseid vaipu, mööblit ◦ auto sisemust ◦ kahjustusi üleujutamiste puhul, seinu ja põrandaid.

◦ Scotchgard ◦
kodudes ◦ kontorites

225-1749

Pentti *Peter*

JÕULUKINGIKS KINKIGE RAAMATUID

Müügil ,,Vaba Eestlase'' talituses

	Hind $	Saatekulu ¢
EESTI SKAUTLUS VIISKÜMMEND AASTAT	2.00	$1.00
ESTONIAN SCOUTING	3.00	.50
Fred Limberg — ISAMAA EEST	18.00	.50
EDUARD RÜGA graafik ja maalija	9.00	.70
Ivar Ivask — ELUKOGU	10.00	$1.00
Heino Jõe — LUGU KÄBIST, LUGU KÄNNUST	2.00	.50
Anna Ahmatova—Marie Under — REEKVIEM	3.50	.50
Herbert Michelson — SKAUTLIKUL TEEL	3.00	.50
Herbert Michelson — KODUMAALT VÕÕRSILE	10.00	.50
Herbert Michelson — NOORSOOTÖÖ RADADEL	3.00	.50
Herbert Michelson — EESTI RADADELT	9.00	.50
Paul Laan — MÕTTELEND — pilte ja peegeldusi	5.00	.50
Aarand Roos — JUMALAGA, KARS JA ERZURUM	6.00	.50
Ants Vomm — VARJUD (luuletuskogu)	8.00	$1.00
Salme Ekbaum — AJATAR (luuletuskogu)	4.00	.50
Johan Pitka — RAJUSÕLMED	8.80	.50
Urve Karuks — KODAKONDUR (luuletuskogu)	6.00	.50
Hannes Oja — KOPUTUSED ENESES (luuletuskogu)	1.50	.50
Hannes Oja — TUNNETE PURDEL (luuletuskogu)	2.75	.50
Andres Küng — MIS TOIMUS SOOMES?	14.00	.50
Einar Sanden — LOOJANGUL LAHKUMINE TALLINNAST	16.20	.50
V. Veedam — LURICH AMEERIKAS	8.00	.70
E. Uustalu — TAGURPIDI SÕUDES (Mälestusi 1914—1943)	18.00	$1.00
A. Roos — RÄNDAMAIE (luuletuskogu)	6.00	.70
Prof. Felix Oinas — KALEVIPOEG KÜTKES j.m. esseid	13.00	$1.00
E. Sanden ,,SÜDA JA KIVID''	19.50	.70
I. Külvet — NÄITEMÄNGURAAMAT (5 näidendit)	15.00	.70
H. Rajamaa — MARIE UNDER INIMESENA	4.00	.50
Gisela McBride — TALES FROM ESTONIA	5.75	.50
V. Kimberg-Kotkas luuletuskogu — PILVE ALL JA PILVE PIIRIL	7.00	.70
E. Uustalu — FOR FREEDOM ONLY	14.00	$1.00
REHVITUD PURJEDEGA II	8.00	$1.00
NAER ON TERVISEKS — kõdijutte	8.00	.70
Ilmar Jaks — NEPTUN	18.00	$1.00
Ivar Ivask — VERANDARAAMAT (luuletuskogu)	7.00	.70
S. Ekbaum — luuletuskogu ÕHUMÄRGI ALL	10.00	$1.75
Ants Vomm RISTSÕNAD II	2.25	.70
NAER ON TERVISEKS II	12.00	$1.00
M. Juhkam — USK ON MEID AIDANUD (Valimik vaimulikke sõnavõtte kodumaale)	12.00	$1.50
Taimi Proos — ELUKIIGEL (luuletused)	10.00	.50
E. Eerme — EESTI EKSLIIBRIS VÄLISMAAL IV	5.00	.70
H. Meret — TEREMI JUTUSTUS	25.00	$1.50
LISANDUSI I mõtete ja uudiste vabale levikule Eestis	20.00	$1.00
A. Mägi — EUROOPA RAHVASTE AJARAAMAT 264 lk., köites	22.00	.70
	US	$2.00
Robert Kreem — VANDEGA SEOTUD	15.00	$1.50
E. Past — MAALT JA MERELT	10.00	$1.50
EESTI TEADLASED väljaspool kodumaad	28.00	$1.00
V. Kimberg-Kotkas —KARJANE LÄKS KARJAGA	12.00	$1.00
PÄRNU POEGLASTE GÜMNAASIUM LÄBI AEGADE	23.75	$1.00
A. Mägi — EESTI RAHVA AJARAAMAT	22.00	.70
	US	$2.00
R. Marley — ÕIGUS JA TÕDE	23.00	$1.75
	US.	$3.75
R. Raid — WHEN THE SOVIETS COME I	25.00	$1.00
R. Raid — WHEN THE SOVIETS COME II	25.00	$1.00
Karl Aun — THE POLITICAL REFUGEES	13.95	$1.00
S. Veidenbaum — TUNDMATA TULEVIKKU	20.00	$1.00
THE RAGING WAVES	10.00	$1.00
METSAÜLIKOOL 1967—1982	25.00	$1.00
L. Kolk — SAARE RAHVAS VABAS MAAILMAS	14.00	$1.00
EESTLASED KANADAS I	30.00	$3.00
EESTLASED KANADAS II	29.00	$3.00
ESTO '84	37.00	$1.50

LASTERAAMATUD

S. Raatma — LUMEKUNINGANNA	5.00	.50
M. Sillaots — TRIPS, TRAPS, TRULL	4.00	.50
VAATA, MADICKEN, LUND SAJAB	13.00	$1.00
ÕPETA MIND LUGEMA I	5.00	.50
ÕPETA MIND LUGEMA II	5.00	.50
NOORTE LAULIK — noodid täienduskoolidele	8.00	$1.00

San Francisc

Talvine tegevushooaeg algas 7 novembril. Keskpäeval käid Võitlejate Ühingu S.F. osakonna eestvedamisel Oktoobri Revolut siooni seitsmekümnendat aasta päeva ,,pühitsemas'' Nõukogude Liidu saatkonna ees. Koos teist ikestatud rahvaste esindajatega ol kohal paarsada inimest päevako haste plakatitega, et tähelepan juhtida miljonitele kommunism ohvritele. Kõik San Francisco T jaamad videolindistasid sündmus ja seekord kasutasid ka tehtud võ teid päevauudiste raames.

Käputäis kommusid oli poeta nud ennast meeleavaldajate hulk ning süütasid USA tähelipu Politsei hüppas nendele sõn otseses mõttes selga ja suru lipupõletajad vastu tänavasillutis TV reporterite arvates oli s vahejuhtum peaaegu tähtsam d monstratsiooni mõttest üldiselt.

Sama päeva õhtul toimu Sheraton Palace Hotellis pianis helilooja Rein Rannap'i debüü kontsert Lääne rannikul. Koh pealse eesti seltsi poolt tehtud h reklaam oli kokku toonud üle sa inimese, nende hulgas märkimi väärselt palju noorema genera sioonı esindajaid.

Kaks päeva hiljem, 9. novemb esines meie kunstnik KCSM F raadios üle poole tunni kestn kavaga. Järgnes 12-ne minutili intervjuu, millise raames raad teadustaja Ron Lowry usut Rannapit kui Nõukogude Liid ärahüpanud jazz-pianisti. Ranna tõlgiks oli pr. Ruth Sootaru, ku enamuse vastuseid andis ta päris korralikus inglise keeles.

JÕULULAAT 6. detsemb tõõtab kujuneda suursündmusek kuna see on esmakordne sellela diline ettevõte Põhja-Kaliforni Käsitööring pr. Erna Tamma juhtimisel on teinud tõhusat tö ja paneb müügile palju ilusa tooteid. Samuti Ülle Lepasaa poolt valmistatud hõbeehted saadaval. Erilist tähelepa väärivad eestipärased jõuluka did. Jõululaadalt saab osta ka e tipäraseid toite eesseisvat pühadeks: verivorste, piruka piparkooke ja isegi pohlamo Saadaval on ka kahte sorti kilu ja maitsevaid heeringaid.

For sale
etchings by
EDUARD VIIRALT

Mr. A. H. Mrozewski
27 Nepahwin, Sudbury
Ontario P3A 2H5
(705) 522-9125

ÜÜRIDA

MAJA Don Millsis
3 magamistuba, 1 1/
vannituba. Värskelt ren
veeritud.

KORTER Eesti Maja kõ
val asuvas korterimajas
2 magamistuba, 1 1/
vannituba.

Informatsiooniks helistada 447-2269

San Franciscost kuuleme

Talvine tegevushooaeg algas 7. novembril. Keskpäeval käidi Võitlejate Ühingu S.F. osakonna eestvedamisel Oktoobri Revolutsiooni seitsmekümnendat aastapäeva ,,pühitsemas'' Nõukogude Liidu saatkonna ees. Koos teiste ikestatud rahvaste esindajatega oli kohal paarsada inimest päevakohaste plakatitega, et tähelepanu juhtida miljonitele kommunismi ohvritele. Kõik San Francisco TV jaamad videolindistasid sündmuse ja seekord kasutasid ka tehtud võtteid päevauudiste raames.

Käputäis kommusid oli poetanud ennast meeleavaldajate hulka ning süütasid USA tähelipu. Politsei hüppas nendele sõna otseses mõttes selga ja surus lipupõletajad vastu tänavasillutist. TV reporterite arvates oli see vahejuhtum peaaegu tähtsam demonstratsiooni mõttest üldiselt.

Sama päeva õhtul toimus Sheraton Palace Hotellis pianist-helilooja Rein Rannap'i debüütkontsert Lääneranniku. Kohapealse eesti seltsi poolt tehtud hea reklaam oli kokku toonud üle saja inimese, nende hulgas märkimisväärselt palju noorema generatsiooni esindajaid.

Kaks päeva hiljem, 9. novembril esines meie kunstnik KCSM FM raadios üle poole tunni kestnud kavaga. Järgnes 12-ne minutiline intervjuu, millise raames raadio teadustaja Ron Lowry usutles Rannapit kui Nõukogude Liidust ärahüpanud jazz-pianisti. Rannapi tõlgiks oli pr. Ruth Sootaru, kuid enamuse vastuseid andis ta ise päris korralikus inglise keeles.

o

JÕULULAAT 6. detsembril töötab kujuneda suursündmuseks, kuna see on esmakordne sellelaadiline ettevõte Põhja-Californias. Käsitööring pr. Erna Tammar'i juhtimisel on teinud tõhusat tööd ja paneb müügile palju ilusaid tooteid. Samuti Ülle Lepasaar'e poolt valmistatud hõbeehted on saadaval. Erilist tähelepanu väärivad eestipärased jõulukaardid. Jõululaadalt saab osta ka eestipäraseid toite eesseisvateks pühadeks: verivorste, pirukaid, piparkooke ja isegi pohlamoosi. Saadaval on ka kahte sorti kilusid ja maitsevaid heeringaid.

,,Taara Studios'' omanik pr. Sirje Bewley on annetanud erilise lõike ja kujuga ametüstväärikivi, millise hind ületab kahesaja dollari piiri. See müüakse oksjoni korras kõrgemalt pakkujale.

Jõululaada puhastulu läheb San Francisco EELK Koguduse tegevuse toetamiseks.

Jõululaat peetakse San Mateos, Hope Lutheri kiriku saalis, 600 W. 42 Ave. algusega kl 2:00 p.l. Lähema informatsiooni saamiseks helistada pr. Erna Tammar (415) 368-1987.

o

SEENIORIDE KLUBI JÕULUKOOSVIIBIMINE toimub neljapäeval, 3. detsembril kl. 1:00 p.l. San Mateo linnapargis asuvas Recreation Center'is, 50 East 5th Ave. Külalised teretulnud!

Massaazh-teraapia ja refleksoloogia

LEILI TERTS

Reg. M.T.

Vastuvõtt kokkuleppel

Tel. 757-8679

Organisatsioonide ja EELK S.F. Koguduses Jõulupuu leiab aset pühapäeval, 13. detsembril kl. 2:00 p.l. San Franciscos, Ebenezer Lutheri kiriku seltskondlikes ruumides, 678 Portola Drive. Jõuluvana toob lastele kingitusi. Palju ettekandeid. Lauad kaetud jõulutoitudega. Aasta suurim eestlaste kokkutulek Põhja-Kalifornias. A.B.

Ontario valitsuse kuulutus — nende poolt tõlgitud.

Rohkem tellijaid — parem ajaleht.

Soovitage VABA EESTLAST oma sõpradele!

SAATKE OMA SÕPRADELE TASUTA NELI ,,V. E.'' PROOVINUMBRIT!

Proovinumbrite saaja nimi:

.....

Aadress: .....

.....

KUPONG SAATA AADRESSIL

VABA EESTLANE

120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tähelepanu krundiomanikud ja üürnikud Toronto, York, Etobicoke, North York ja Scarborough linnades ja East York linnosas.

KINNISVARADE HINDAMINE

ja teie 1988. aasta linna ja kooli maksud.

Ontario "Regional Assessment Office'ite" vastutuseks on kinnisvarade hindamine linna ja kooli maksude määramise otstarbeks.

Valmistatakse "Assessment Rolls" mida saadetakse välja kohalikkudele omavalitsustele, kes kasutavad neid "mill rate'i" kalkuleerimiseks ja kinnisvaradele rajatud maksude määramiseks. 1988. aasta maksud teie kodu või ettevõtte kohta määratakse korrutades teie kinnisvara hinnatud väärtust "mill rate'iga".

Kui soovite rohkem informatsiooni kinnisvarade hindamise kohta, kohalikud "Regional Assessment Office'id" kutsuvad teid osalema "Open House'ide" seeriast.

"Open House'ide" seeria

"Open House'e" peetakse igas kohalikus omavalitsuse piirkonnas sobivatel aegadel ja kohtadel, kus teile antakse võimalust arutada teie kinnisvarade hindamist "Regional Office'i" esindajatega.

Hindaja hearneelega seletab, mis alusel teie kinnisvara hinnati ja on volitatud muutma ebatäpsusi enne kui "Assessment Roll'id" laiali saadetakse.

Kui teil on küsimusi, aga teil ei ole võimalik osa võtta "Open House'ist", võite kontakti võtta oma kohaliku "Regional Assessment Office'iga", millede aadressid ja telefoni numbrid on allpool ära toodud.

Teadeanne kinnisvara väärtuse kohta

Krundiomanikkudele ja üürnikkudele saadetakse "Notice of Property Valuation" (teadeanne kinnisvara väärtuse kohta) ainult siis, kui andmed teie kinnisvara hinnangu kohta on viimase aasta jooksul muutunud, kui teie esitasite vastulause oma möödunud aasta kinnisvara hinnangu kohta või kui teie omavalitsuse piirkonnas on olnud üldiselt muudatusi kinnisvarade hindamises. Kui teile tuleb "Notice of Property Valuation", see võib olla selle tõttu, et olete avaldanud soovi koolide toetamise valiku muutmiseks, kui on olnud muudatusi teie kinnisvara hinnatud väärtuses või kui on olnud teisi muudatusi.

Apelleerimise protseduur

Kui peale teie kohalikku "Open House'i" teie ei ole ikka veel rahul oma kinnisvara hinnanguga, teil on õigus seda apelleerida "Assessment Review Board'ile". See "Board" on vastutav selle eest, et kindlustada, et teie kinnisvara hinnang on õiglane ja võrdne teiste sarnaste kinnisvarade hinnangutega teie rajoonis. "Assessment Review Board" on vähem formaalne kui tavaline kohus.

Apelleerimise viimane tähtpäev

Apellatsioonide sisseandmise viimaseks tähtpäevaks on 12. jaanuar 1988.

Kui teie soovite apelleerida, kasutage blanketti mida leiate "Notice of Property Valuation" tagaküljel, kirjutage vastava kirja või täitke ära "Notice of Appeal Form" (apellatsiooni vorm). Peate lisama kõne all oleva krundi aadressi, "Notice'il" leiduva "roll" numbri ja apellatsiooni põhjuse. Vastulause peab olema sisse antud 12. jaanuariks 1988.

"Notice of Appeal" blanketid ja "Regional Registrar of the Assessment Review Board" aadressid on saadaval "Open House'idel", kohaliku "Regional Assessment Office'ite" kaudu või teie omavalitsuse büroost.

Schedule of Open Houses

Mon. Nov. 30-Fri. Dec. 7 & Tues. Dec. 8, 8:30 a.m.-8:00 p.m.

FOR: CITY OF NORTH YORK
AT: Regional Assessment Office
55 Doncaster Avenue
Thornhill, Ontario L3T 1L7
(416) 889-9503

FOR: CITY OF SCARBOROUGH and BOROUGH OF EAST YORK
AT: Regional Assessment Office
7 Overlea Boulevard
Toronto, Ontario M4H 1A3
(416) 423-1240

FOR: CITY OF ETOBICOKE and CITY OF YORK
AT: Regional Assessment Office
4 Eva Road
Etobicoke, Ontario M9C 2A3
(416) 621-9400

FOR: CITY OF TORONTO
AT: Regional Assessment Office
90 Eglinton Avenue East, suite 300
Toronto, Ontario M4P 3A5
(416) 486-6300

Ministry of Revenue
Ontario

For sale
etchings by
EDUARD VIIRALT

Mr. A. H. Mrozewski
27 Nepahwin, Sudbury
Ontario P3A 2H5
(705) 522-9125

ÜÜRIDA

MAJA Don Millsis 3 magamistuba, 1 1/2 vannituba. Värskelt renoveeritud.

o

KORTER Eesti Maja kõrval asuvas korterimajas. 2 magamistuba, 1 1/2 vannituba.

Informatsiooniks helistada 447-2269

Andke tellimised jõululauale varakult!

- Jõulusingid ja kalkunid (värsked ja suitsutatud)
- Muid lihatooteid euroopaliku maitsega
- Juustud • Konservid • Suitsukala • Pagarisaadused

Astra Meat Products-Delicatessen

2238 Bloor St. West (Runnymede), Toronto, Ont. M6S 1N6 — **Tel. 763-1093**

Toronto täienduskooli jõulupuu

Juba nädalaid on õpilased täienduskoolis õppinud jõululaule ja näidendit, et väärikalt esineda jõulupuul ja minna vastu jõuludele 1987. Jõulud on ju rõõmupühad. Suurt rõõmu valmistab laps vanemaile ja õpilane õpetajale, kui ta esitab oma osa hästi. Sellepärast ongi ettevalmistused ammugi käimas, et kõik läheks sujuvalt ja viperusteta.

Täienduskooli jõulupuu toimub pühapäeval, 13. dets. 1987. a. kell 2 päeval Eesti Maja suures saalis, 958 Broadview Avenue.

Jõulupuu algab avapalvusega piiskop Karl Raudsepalt. Jõulupuule tuleb esinema ka Estonia orkester, mida juhatab Uno Kook. Orkester saadab ühislaule ja esitab popurrii jõululauludest. Õpilaste poolt esitatakse põimik, koorilaulu ja Hella Leivati lastenäidend „Jõuluöö sõnum" tema enda lavastusel. Näidendi tegevus toimub jõuluvana büroos, mis asub metsas lindude ja loomade keskel. Sinna satuvad lapsed, kes on kõigest küllastunud. Ainuke soov on — sõita kuule . . .

Vastavate huvitavate kostüümide eest hoolitseb jällegi asjatundlikult Erma Selge.

Lõpuks ilmub loodetavasti kõikide poolt oodatud jõulavana kinkepakkidega.

Laste registreerimisi jõuluvanalt paki saamiseks võtavad vastu kooliõhtutel Eesti Majas pr. Ellen Leivat ja pr. Leena Altosaar. Paki hind $4.00. Registreerida võib ka koolis mittekäijaid lapsi.

Registreerimine on paki saamise kindlustamiseks vajalik.

Viimaseks koolipäevaks enne jõulu on algkoolis teisipäev, 15. dets. Õppetöö algab uuesti uuel aastal teisipäeval, 5. jaanuaril 1988.

Keskkoolis on viimaseks koolipäevaks reede, 18. dets., mil on kooli jõulupuu. Koolitöö algab jällegi esmaspäeval, 4. jaanuaril 1988. Samad ajad kehtivad ka gümnaasiumi osas.

Eesti kooli õpilaspere ja õpetajad ootavad kõiki vanemaid, vanavanemaid ja noorte sõpru jõulupuule. Muidugi on väikesed õed ja vennad teretulnud ja ka kõik teised mudilased.

Kohtume jõulupuul!

KOOLIKOMITEE

Vabakaubandusel

(Algus lk. 1)

ometi ei paista see osalevate riikide iseseisvust ja rippumatust vähendavat. Et see Kanadas toimuks, on ainult hirmutamistaktika, väitis Mulroney. Kuigi Barbara talle mitmeid teravaid küsimusi esitas, ei suutnud ta Mulroney't kõigutada. „Kanadat ei valitseta komiteega — föderaalvalitsusel pole tarvis provintsiministrite nõusolekut, et lepinguile välisriikidega alla kirjutada," kinnitas Mulroney Barbara Frum'ile, ja nüüd jälle ministrite-konverentsil. Teatavasti on kindlalt vabakaubandus-kokkuleppe vastu Ontario peaminister David Peterson, Manitoba peaminister Howard Pawley ja Prince Edward Island'i Joe Ghiz. Agedad vabakaubanduse pooldajad on Briti Kolumbia Bill Vander Zalm, Alberta Don Getty, Saskatchewan'i Grant Devine, Quebec'i Robert Bourassa. Enne konverentsi algust öeldi, et New Brunswicki värske peaminister Frank McKenna, Newfoundland'i Brian Peckford ja Nova Scotia John Buchanan on veel kahevahel. Kuid ilmselt muutsid nad nüüd meelt ja toetavad Mulroney't. Konverentsilt lahkudes olevat Brian öelnud: „Baie Comeau's (tema kodulinn) tähendab 7—3 suurt enamuse võitu.

Peaministrite läbirääkimine kestis 3 tundi.

TERE TULEMAST!

Yummies Bake Shop

(Endine Finn-Taste Bakery)
2300 John St. Unit 23 — Bishop Cross Shopping Centre
(Steeles Avenues't Don Mills Road'iga 3 tänavat põhja poole)
Tel. 764-8770

Meie pagaritooted on valmistatud esmaklassilistest ainetest.

Avatud: esmasp.-neljap. 9—6.30, reedel 9—7.30, laup. 9—5.00

Meeleavaldus 7. nov. Pärnus

Oktoobrirevolutsiooni 70-ndal aastapäeval toimus Pärnu Alevi II kalmistul suur meeleavaldus Vabadussõjas langenute haudade juures. Rahvas kogunes kell 17 paiku 7. novembril rahvuslikuks demonstratsiooniks. Kohalolijad hindasid osavõtjate arvu 2000 kuni 3000 isikule. Levitati rahvusliku sisuga lendlehti. Langenute haudadele asetati lilli ja küünlaid.

Partei ja linnavõimud kutsusid kokkutulnuid kesklinna. Linna raekoja lähedal toimus pressikonverents, kus võimudele esitati küsimusi Vabadussõja mälestussamba lõhkumise kohta, samuti küsimusi olmeprobleemide kohta (nagu liha puudus).

Ametivõimud ei rakendanud repressioone kohapeal. Kokkutuleku organiseerijate kohta puuduvad lähemad andmed.

10. novembril oli ajalehes „Noorte Hääl" laimav artikkel selle sündmuse kohta, 11. novembril oli sama sündmuse kohta lugu partei häälekandjas „Rahva Hääl", mis paistis silma oma erakordselt mõõduka tooni tõttu.

Vabadussõjas langenute kalmistu Pärnus korrastati mõningate Pärnu Muinsuskaitse Seltsi entusiastide poolt selle aasta suvel. 16. septembri „Noorte Hääles" hurjutab ajakirjanik Mark Levin Tiit Madissoni, et see organiseerinud tollal Eesti Vabadussõjas langenud pärnakatest sõdurite haudade korrastamise. Nagu ülalkirjeldatud sündmustest nähtub, ei olnud Madisson ainuke „kurja juur" Pärnus.

EPL/EVVA

Leedu protestide organisaatoreid kiusatakse taga

Ka Leedus toimus suur protest 23. augustil. Seal oli KGB aktiivne ja maksis neljale peakorraldajale kätte juba viis päeva pärast proteste. Katoliku nunna ja endist poliitvangi Nijole Sadunaitet sunniti istuma autosse, milles teda sõidutati ringi ida Leedus ja Valgevenes 30 tundi. Mehed, kes teda sundisid autosse istuma olid tsiviilriietes, kuid ütlesid, et see toimus kättemaksuks. Nad lisasid, et kõik meeleavalduse organisaatorid tuleks tegelikult maha lasta.

Teine organisaator Robertas Grigas viid nelja mehe poolt metsa. Teda sunniti seal hauda kaevama ja oma viimast palvet paluma. Pärast seda topiti ta autosse, mis sõitis ringi kaheksa tundi, enne kui Grigas suutis autost põgeneda.

Kolmandat Leedu katoliiklast, Rokas Puzonast, rünnati ägedalt leedu lehes „Tiesa" 27. augustil. Seda 30-aastast kirikuõpetajat süüdistati kahjulikus töös noorte hulgas. Järgneval päeval tungisid tundmatud mehed talle kallale ja ähvardasid teda tappa, kui ta ei lõpeta jutlustamist Molotov-Ribbentropi pakti teemal.

EPL

„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

ROYAL LEPAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD. REALTOR
PRESIDENT'S GOLD AWARD

Meie esindajaks on
ANNE LEIUS
1176 Yonge Street, Toronto
Tel. kontoris 961-4444
kodus 921-3245

FRIEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7003

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7956

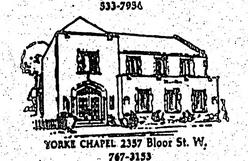
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter FUNERAL DIRECTORS LIMITED Established 1879
Off-the-Street Parking at all Chapels.

Meeldiv, väärikas ja individuaalset tähelepanu osutav teenimine. Oma parkimisplatsid kõikide matusemajade juures.

HAMBURG — Kirikuõpetaja habemega osteti Saksamaal, Regensburgi luterlikus koguduses kirikule orel. Õpetaja Peter Kubis kandis ilusat täishabet. Kuna kogudusel puudus raha oreli ostmiseks, kuulutas kirikuõpetaja, et ta lubab igal koguduseliikmel oma habemest tüki välja lõigata 50 marga eest. Nädala ajaga oli õpetaja lõug lage ja koguduse kassasse laekus 2500 marka. Koguduseliikmete poolt tehti veel mõned lisaannetused ja nii saadigi oreli ostuks vajalik summa kokku.

The Lapland Shop
(Te-Ri Products Limited) tel. (416)751-3201
2420 Lawrence Ave. East, Scarboro, Ont. M1P 2R5

Avatud jaemüügiks kuni jõuluni, esmaspäevast reedeni kella 9.00—17.00 Õhtutel ja nädalalõppudel kokkuleppel.

- Suur valik ihaldatud põhjapõdranahku.
- Lambanahad Uus-Meremaalt.
- „Mounted Animals": Black Bear, Grizzly Bear, Wolf, Muskox jm.
- Käsitsikootud „Indian Sweaters", 100% villased, mitmed tegumoed.
- Väiksemal hulgal lambanahast mütse meestele.
- Vaatamiseks välja pandud „Fufel Doll Collection". 100 erinevat mudelit. Soovikorral võite külastada ka meie tööstust.
- Värvirikkad rullkardinad — valmis või meetriviisi.
- Mitmeid ideid mitmesugusteks jõulukinkideks – dekoratiivsed öölambid, magneediga „Bitty Birds" ja palju muud. Lõhnastatud potialused. „Wax Cone" kamina süütamiseks (pole vaja kasutada paberit). Jõulupuu ehted jm.

TERE TULEMAST!

PROVIDENT REALTY LTD.
656-0011
Realtor
695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M6C 1B2
Kinnisvaravahendusfirma

Esindaja
Tiina (Nortmaa) Martjak
Tel. kodus 653-0599

ROYAL LEPAGE
Esindaja **VICTOR LIBE**
1919 Lawrence Ave. E.
Scarborough, Ont. M1R 2Y6
PRESIDENT'S GOLD AWARD
Tel. kontoris 752-3111
kodus (705) 426-9155

KIRIKU

TORONTO EESTI BA KOGUDUS
883 Broadview Av
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway
Willowdale, Ont. M2
Tel. 499-6488
Jaan Andreller
943 Broadview Av
Toronto, Ont. M4K
Tel. 429-7984
„VABADUSE KUULU
raadiosaated igal püha
kell 3 p.l. WHLD 12

Neljapäeval, 3. dets. ke
dr. Taimi Proosi loeng
sõnade tähtsus igapäevas
elus".

Pühapäeval, 6. dets.
homm. ingliskeelne JU
TEENISTUS. Kõneleb J
ler.

Kell 10.15 homm. PÜ
VAKOOL täiskasvanuilc
tele, kell 11 lastele.

Kell 11 homm. JUMA
ISTUS. Kõne: „Jeesusc
nistavad temast". Issan
mälestamine.

Kell 6 õ. VAIMULI
JANDUSE ÕHTU. Dr.

EELK PEETRI KOG
817 Mt. Pleasant Rd. T
Ont. M4P 2L1
Õpetaja Andres Ta
Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 48
Õpetaja Edgar Hein
Tel. kodus 283-938
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman

2. advent JUMALA
TUS PÜHAPÄEVAL.
kell 11 homm. Teenib
Taul. Pühapäevakool.
Jumalateenistusele järgn
tund.

JÕULUKONTSERT
val, 13. dets. kell 1
Roman Toi „Te Deu
mus". Vaata kuulutust e
jel! Kontsert-jumalate
järgneb all seltskondlik
JÕULUPUU. Ettekande
kohvilaud, jõuluvana.

Teisipäeviti kella 9.3
kuni 4 p.l. Peetri kiriku
MÄNGUAED.

INGLISKEELSED J
TEENISTUSED ja p
kool igal pühapäeval ke

ÕPETAJATE KÕ
NID: õp. A. Taul ko
hommikuti kell 9.30—
neljapäeva õhtuti kell 6-
Õp. E. Heinsoo —
teisip., ja neljap. kell 1
KANTSELEITUNNI
päeviti kl. 10 h.—6 õ.
päeviti kl. 12—3 päeval

KIRIKUD

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488
Jaan Andreller
943 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R3
Tel. 429-7984

„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Neljapäeval, 3. dets. kell 8.30 õ. dr. Taimi Proosi loeng: „Meie sõnade tähtsus igapäevases elus". elus".

Pühapäeval, 6. dets. kell 10 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb J. Andreller.

Kell 10.15 homm. PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanuile ja noortele, kell 11 lastele.

Kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõne: „Jeesuse teod tunnistavad temast". Issanda surma mälestamine.

Kell 6 õ. VAIMULIKU KIRJANDUSE ÕHTU. Dr. T. Proos.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1
Õpetaja Andres Taul.
Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

2. advent JUMALATEENISTUS PÜHAPÄEVAL, 6. dets. kell 11 homm. Teenib õp. A. Taul. Pühapäevakool, leeritund. Jumalateenistusele järgneb piiblitund.

JÕULUKONTSERT pühapäeval, 13. dets. kell 11 homm. Roman Toi „Te Deum Laudamus". Vaata kuulutust esilehekülgel! Kontsert-jumalateenistusele järgneb all seltskondlikes ruumes JÕULUPUU. Ettekandeid lastelt, kohvilaud, jõuluvana.

Teisipäeviti kella 9.30 homm. kuni 4 p.l. Peetri kirikus LASTE MÄNGUAED.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED ja pühapäevakool igal pühapäeval kell 9.30 h.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID: õp. A. Taul kolmapäeva hommikuti kell 9.30—12.00 ja neljapäeva õhtuti kell 6—8.

Õp. E. Heinsoo — esmasp., teisip., ja neljap. kell 12—4.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.—6 õ. ja neljapäeviti kl. 12—3 päeval.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 6. dets. kell 11 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid.

Kell 2 p.l. pühapäevakool lastele.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulab koor Ülo Lindströmi juhatusel. Issanda surma mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.)

Kolmapäeval, 9. dets. kell 11 homm. palvekoosolek.

Pühapäeval, 13. dets. kell 11 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Laste jõulukava, kõne — Allan Laur.

Kell 2 p.l. pühapäevakool lastele ja piiblikool täiskasvanuile. Allan Laur.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Pühapäevakooli laste jõulukava. Kõneleb Allan Laur. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.)

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 6. dets. kell 4 p.l. 2. Kristuse tulemispüha ja noorte JUMALATEENISTUS. Pärast jumalateenistust jõulupuu ja jõululaud.

Pühapäeval, 13. dets. kell 4 p.l. 3. Kristuse tulemispüha KONTSERT JUMALATEENISTUS. Vana Andrese ja Peetri koguduste ühendkoor esitab dr. Roman Toi helitöö „Te Deum".

Pühapäeval, 20. dets. kell 11 homm. 4. Kristuse tulemispüha JUMALATEENISTUS. Esineb Estonia Orkester Uno Kooki juhatusel.

Neljapäeval, 24. dets. kell 3 p.l. JÕULUÕHTU-JUMALATEENISTUS. Laulab koguduse segakoor.

Reedel, 25. dets. kell 12 päeval JÕULUPÜHA-JUMALATEENISTUS. Solist sopran Erika Veskimets.

Pühapäevakool iga jumalateenistuse ajal. Leerieelsed iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

Segakoori harjutused esmaspäeviti kell 6.30 õ.

Koguduse kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 homm. kuni kella 4 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 4—8 õhtul.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St.,
Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallinbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
M1N 2T6
Tel. 698-7977 või 766-7853
Kirikukantseleis tel. 921-9417

JUMALATEENISTUS on Kristuse tulemise 2. pühapäeval kell 1.30 p.l.

JUMALATEENISTUS laupäeval, 12. dets. on kell 4 p.l. millele järgneb koguduse JÕULUKOOSVIIBIMINE eine- ja kohvilauaga. Jumalateenistusel ja koosviibimisel laulab koguduse ansambel.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühapäeval, 6. dets. kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab vaimuliku ameti kandidaat Johannes Järvalt. Laulab koguduse segakoor G. Raagi juhatusel.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmapäeval, 2. dets. kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 6. dets. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS Issanda lauaga. Teenib E. Saraoja.

Teisipäeval, 8. dets. kell 11 homm. palvus kirikus.

Kolmapäeval, 9. dets. kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Laupäeval, 12. dets. kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS EHATARES.

Pühapäeval, 13. dets. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

RRSP-d, RRIF-id ja aastarendised.
Head investeerimisvõimalused.
Nõuanne tunnitasu alusel.
TARVO TOOMES
Moneystrat Inc.
tel. 495-6805 ehk 968-1444

Armast sõpra
Hugo Urm'i
mälestavad leinas
ARNOLD ja LAINE ELJAS perekonnaga

Armast vilistlast
dr.med. Erich Pobol'it
sündinud 4. augustil 1898
surnud 12. novembril 1987 Saksamaal
mälestab leinas
korporatsioon VIRONIA

Oma armast vilistlast
Hugo Urm'i
sündinud 28. novembril 1902 Rõngus
surnud 28. novembril 1987 Torontos
mälestab sügavalt leinates
EESTI ÜLIÕPILASTE SELTS

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$63.—	$85.—
Poolaastas	$35.50	$46.—
Veerandaastas	$19.—	$25.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):
KANADAS:
Aastas $117.—, poolaastas $63.50 ja veerandaastas $33.—
USA-s:
Aastas $121.—, poolaastas $65.— ja veerandaastas $34.—
VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $147.—, poolaastas $78.— ja veerandaastas $42.—
Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 75 centi.
Pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata
VABA EESTLANE
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .....
..... 19..... Tellimise katteks lisan $ .....
siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga.
(Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi: .....
Aadress: .....
.....
.....

Murray E. Newbigging Ltd.
Matusebüroo
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 1. detsembril 1987 — Tuesday, December 1, 1987

The Finnish Place

5463 Yonge St. Willowdale — Finchi lähedal

Telefon 222-7575

JÕULUD ON LÄHEDAL! Kui lähete tegema jõuluoste, siis külastage esimeseks meid. Meil on kvaliteetsed kaubad. • MADE IN FINLAND •

Klaaskaubad, ehted, küünlad, küünlajalad, laudlinad, servietid, heliplaadid, jõuludekoratsioonid, roostevabast potid, pannid, kandikud ja vaagnad • Daamide ja härrade toatuhvlid ja saapad.

Delikatesse ja pagarisaadusi (Rooneeme ja Parkway Bakery)

TELLIMISED JÕULUSINGILE, -VORSTILE JA MUULE ANDA VARAKULT

Avatud alates detsembrist iga päev 9-9, laup. 9-5, jõululaup. 8-2

Suures valikus sobivaid jõulukinke

THE SCANDINAVIAN SHOPPE

235 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N2
Tel. 469-3886

Omanikud eestlased

Tellige jõuluks meilt

VÄRSKET KALKUNIT, SUITSUKALKUNIT, SUITSUSINKI, VÄRSKET SEASINKI

Tasuta toomine.

Suures valikus skandinaavia delikatesse, kalakonserve, juustusid, soome kompvekke, shokolaadi ja palju muud. Parkway ja Rooneeme pagarisaadused.

MAIN MEATS

25 Main St. North, Brampton, Ont.
Tel. 451-5692

Omanik KARI LITMOLA

Pre-Christmas SUPERSALE

SAVE *HUNDREDS* OF DOLLARS

This is the time of year to save on a store full of luxurious furs.

We can make Christmas gift buying affordable; choose from a wide selection of master-crafted coats, jackets and fur hats in the latest styles, specially priced for the season.

FROM **2950.00**

Silver-Tipped Racoon Coat

FURS by FINN

191 Eglinton Avenue East (at Mt. Pleasant) 488-1701

VALVEARST NÄDALALÕPUL

5. ja 6. detsembril
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

12. ja 13. detsembril
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

19. ja 20. detsembril
dr. H. Tari, tel. 224-0402

25., 26. ja 27. detsembril
dr. R. Vanaselja, tel. 921-7777

Wintario

THURSDAY NOVEMBER 26, 1987

NUMBERS	No. OF PRIZES	PRIZE VALUE
⊠ 221329	1	$200,000
221329	3	100,000
·21329	36	1,000
··1329	360	100
···329	3,600	10
22132·	36	1,000
2213··	360	100
221···	3,600	10
·12719	40	1,000
12719·	40	1,000
3353··	400	100
·3353·	400	100
··3353	400	100
719···	4,000	10
·719··	4,000	10
··719·	4,000	10
···719	4,000	10

7 | 3	WIN'FALL	5 FREE TICKETS
In order, in any position:	200,000 PRIZES	

Üksik araablane ründas Iisraeli

JERUUSALEMM (UPI) — Üksik araablasest geriljasõdur lendas lohelennuki (hangglider) abil üle Liibanoni piiri Põhja-Iisraelis asuvasse sõjaväebaasi, kus ta avas automaatpüssiga tule relvastamata Iisraeli sõduritele, kes õhtuhämaruses ringi jalutasid. Kuus iisraeli sõdurit sai surma, enne kui vastutulistav sõjaväepolitsei araablase surmas. Vähemasti seitse iisraeli sõdurit sai haavata. Sadu iisraeli löökrühmlasi kutsuti kohale, et maastikku läbi kammida teiste võimalike geriljasõdurite otsingul, kuid kedagi teist ei leitud. Kohalikud iisraeli maatöölised saadeti koos naiste-lastega ööseks kaitsepunkritesse. Kuid paistab, et see oli ainult ühe araablase, arvatavasti shi-iidi usulahku kuuluva muhameedlase, endatapu-missioon.

Villu veste

Soovitusi publikule

Alles see oli kui alustasin töölesõitu koos päikesetõusuga. Nüüd toimub see kõik pilkases pimeduses. Päike hõõrub alles silmapiiri taga uniseid silmi, kui mina juba gaasipedaali lõgistan. Suvi on möödas ja sügiski tahab pealetükkiva talve eest plehku panna.

Aastaaegade vahetusega on ka eesti rahva seltskondlik elu jälle jalgu alla võtmas — lehe esikülg kubiseb kuulutusist, üks tähtsam kui teine — kirjatükiks ei jätkugi ruumi. Selles valguses oleks ehk kaval vaadelda lähemalt mõnda kultuurilist üritust ja meenutada sellega seoses olevaid käitumisreegleid, mis võibolla suve jooksul on ununenud — nagu näiteks koori kontsert.

Mulle on torganud silma (õigemini kõrva), et niipea kui esimene laulja lavale sammub, kukub publik meeletult plaksutama. See kestab kuni pool koori on lavale jõudnud, teisele poolele aplodeerimiseks enam jõudu ei jätku. See viitab võimalusele, et publikule koori teine pool ei meeldi, mis omakorda võib osa lauljate moraali alla viia. Sellepärast on soovitav koori lavale tulles mitte plaksutada.

Oleks ka tore kui väldiksime lehvitamist tuttavaile kooriliikmeile ja märkused naislauljate soengute ja kleitide kohta peaks tehtama sosinal, mitte tavalise kõnehääle tugevusega, teie läheduses võivad ju istuda kõneall olevate naislauljate abikaasad.

Kui kogu koor on laval, astub sageli selle hulgast välja üks tegelane ja kukub laval õiendama. Kuigi see isik on kindlasti tubli eestlane, ei maksaks talle plaksutada. Ta on nimelt koorivanem, kelle kohuseks on kindlaks teha, et kõik on korralikult kohtadel. Koorivanemaid on mitmesuguseid. Mõned ajavad oma asjad kiiresti joonde, mõnele aga meeldib koori ees kekutada nagu päevapiltnik, et natuke paremale, natuke vasakule — sooh, nüüd on hästi.

Kui siis koor lõpuks tardunult ja enamasti süngenäoliselt laval seisab, võib publikus tekkida ebakindlus: kas tervitada nüüd tervet koori aplausiga või oodata koorijuhi sisenemist. Kaldun soovitama mõlemaid, kuigi ka sel juhul võib tekkida segadusi. Mõned koorijuhid on nii kärsitud, et tormavad lavale juba siis kui koorivanem seal veel õiendab. Siis loomulikult ei tea, kellele aplodeeritakse. Kuigi see on võrdlemisi tähtis, pole sellest kuuldavasti veel tüli tekkinud.

On olnud ka kontserte, kus enne koorijuhi sisenemist on lavale tulnud lapitud pükstega karvanässist lavatööline, noodipult käes, ja lõiganud aplausi loorbereid. Seda tuleks kindlasti vältida, kuna see on juba puht ideoloogiline küsimus. On ju kanada kontserdisaalid ametiühingute kontrolli all, kus keegi muu peale Broadbenti jüngrite ei tohi lillegi liigutada. Aplaus säärastele tegelastele tähendaks sama kui kirjakandjate streigi heakskiitu.

Kontserdi kava algab tavaliselt koori motoga, mida kuulatakse püsti seistes ja millele ei aplodeerita, olgu see lauldud nii hästi kui tahes.

Kontserdi paremaks nautimiseks on soovitav kaasa võtta tugevad prillid ja taskulamp, et näeks kava lugeda. On ju siin maal kombeks muuta kontserdisaal kinoks ja mõni eesti koorijuht, hea kanada kodanikuna, on selle kombe omaks võtnud.

Kui kontserdil peaks tegev olema näiteks keelpillide ansambel või solist, siis tuleb kannatlikult ära kuulata pillide häälestamine ja selle lõppedes pole sünnis ironiseerivalt aplodeerida. Veelgi inetum oleks kuuldavalt oma rahulolematust väljendada: „No kas nad juba valmis ei saa!"

Laulude kordamist nõudes peaks olema väga konkreetne ja julge. Kui lugu tõepoolest meeldis, siis plaksutada tugevalt, teeb koorijuhi elu kergemaks. Eriti on see soovitav esiettekannete puhul, mida on, tõele au andes, võimatu jäägitult nautida ühekordsel kuulamisel.

Juhul kui lugu ei peaks meeldima, on tervislikum oma mõtted endale pidada, sest sõprused on lõppenud tühisematęgi asjade pärast.

Kontserdi raskeim osa, nii koorile kui publikule, on kindlasti lõputervitused ja siin ei oska kellelegi nõu anda. Tervitajaid on teatavasti kolme liiki: need, kes tervitavad vormi pärast; need, kes tervitavad sellepärast, et nemad tervitavad ja need, kes teevad seda siirast sõprusest. Ainus lahendus oleks vahest kui kahte esimesse rühmitusse kuuluvad tervitajad teeksid läbi mõne imekursuse, mis suunaks nad kolmandasse kategooriasse ja kindlustaks sellega kontserdil saadud elamuste ja tundelise äratuse kestvuse ka väljaspool kontserdisaali.

Aidake kaasa

„VABA EESTLASE"

levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele!